

Bībeles studiju materiāls 2021. gada 1. ceturksnim

Jesaja: “Ieprieciniet Manu tautu!”

Rojs Geins

2021. gada 1. ceturksnis
Janvāris, februāris, marts

Identitātes krīze: 26 . D E C E M B R I S – 1 . J A N V Ā R I S

Vadības krīze: 2 . – 8 . J A N V Ā R I S

Kad sabrūk tava pasaule: 9 . – 15 . J A N V Ā R I S

Grūtais ceļš: 16 . – 22 . J A N V Ā R I S

Cēlais miera ķēniņš: 23 . – 29 . J A N V Ā R I S

Tēlojot Dievu: 30 . J A N V Ā R I S – 5 . F E B R U Ā R I S

Asīriešu sakāve: 6 . – 12 . F E B R U Ā R I S

“Ieprieciniet Manu tautu”: 13 . – 19 . F E B R U Ā R I S

Kalpot un glābt: 20 . – 26 . F E B R U Ā R I S

Darot neiedomājamo: 27 . F E B R U Ā R I S – 5 . M A R T S

Drosmīgā mīlestība: 6 . – 12 . M A R T S

Tautu ilgas: 13 . – 19 . M A R T S

Planētas Zeme atdzimšana: 20 . – 26 . M A R T S

IEVADS

Kopš tā laika, kad pravieša Jesajas vārdi tika izteikti pirmo reizi, tie ir iegravēti, iespiesti mūsu apziņā. Viņš ir izteicis neaizmirstamus vārdus, kas ir pilni ne tikai ar nozīmi, bet arī ar cerību un apsolījumiem, piemēram, tādi vārdi kā “Dievs ir ar mums” (Jes 7:14, TLB), “jo mums ir piedzimis Bērns” (Jes 9:6), “visas ielejas lai piepilda” (Jes 40:4) un “Viņš bija ievainots mūsu pārkāpumu dēļ un mūsu grēku dēļ satriekts. Mūsu sods bija uzlikts viņam mums par atpestīšanu, ar viņa brūcēm mēs esam dziedināti” (Jes 53:5).

Vārdi rada attēlus, priekšstatus, atbalsis. Vāji, nenožīmīgi vārdi rada vājus, nenožīmīgus

attēlus; spēcīgi, izsmalcināti, labi pārdomāti vārdi rada spēcīgus, izsmalcinātus priekšstatus un skaļas, spēcīgas atbalsis. Tas palīdz saprast, kāpēc Jesajas vārdi runā tik skaļi, tik spēcīgi pat uz mums – pat pēc 27 gadsimtiem. Piemēram, šajā ciešanu kalpa dzejā (Jes 52:13–52:12) Jesaja skaidrāk nekā jebkurā citā vietā Vecajā Derībā atklāj Mesiju. Ar šo sadaļu vien pietiek, lai Jesajas vārds attaisnotu apzīmējumu “evanģēlija pravietis”.

Arī viņa pravietojums par Kīru, nosaucot viņa vārdu pusotru gadsimtu pirms tam, kad šis Persijas ķēniņš iekaroja Babiloniju (Jes 44:28–45:6), ir tik pārsteidzoši specifisks, ka daži pētnieki lielu daļu no Jesajas grāmatas piedēvējuši vēlākam “otrajam Jesajam”, kas ir tukšs to cilvēku izdomājums, kas nespēj redzēt tālāk par apsūņotajām prāta robežām. Ar savu unikālo spilgto tēlu, nepārspējamā dzejas ritmu un līdzsvaru, Bēthovenam līdzīgo dramatisko kontrastu un bagātīgo tēmu klāstu inspirētā Jesajas grāmata ir vērtīgs literārais līdzeklis, lai izteiktu dievišķas domas, kas ir tik daudz augstākas par ikdienišķajām, cik debesis ir augstākas par zemi (sk. Jes 55:9). Pat tulkojumā, zaudējot ebreju valodas radošās vārdu spēles un aliterācijas, literatūras vēsturē gan starp laicīgajām, gan svētajām grāmatām ir tikai dažas, kas

var tai līdzināties. Mēs zinām Jesajas vārdus, kas ir tik daiļrunīgi, tik poētiski, tik emocionāli un spēcīgi,

bet vai mēs pazīstam pašu Jesaju un pasauli, kurā viņš rakstīja, lūdza un pravietoja?

Kad nežēlīgā Asīrijas impērija sasniedza varas virsotni, pienāca laiks satriecošām briesmām. Pat vēl ļaunāk, Jūdās tauta, izredzētie ļaudis, grima arvien dziļāk morālā vājumā. Ielās plosījās alkatība un nabadzība. Cīņā par labklājību un izdzīvošanu daži pūta tukšas eiforijas narkotiskos tvaikus, kamēr citi nīka izmisumā. Cenšoties saglabāt tautas identitāti, atlikušos tautiešus velkot no nolieguma stāvokļa un nostiprinot realitātē, Jesaja aicināja tautu uzlūkot viņu Dievu, Israēla Svēto, debesu un zemes Radītāju, To, kas pazīst viņus pēc vārda un kas ir apsolījis izglābt viņus no uguns, bet tikai tad, ja viņi klausīsies – un paklausīs.

Jesaja deva padomus ķēniņiem. Kad Dieva atlikuma līnijas vājš pavediens bija palicis tikai vienā pilsētā, kas bija nolemta asīriešu leģioniem, Jesajas pravietiskie vārdi bija tie, kas stiprināja ķēniņu Hiskiju meklēt brīnumu, kas bija Jeruzālemes vienīgā cerība (Jes 36, 37). Ja Jeruzāleme būtu kritusi toreiz, nevis gadsimtu vēlāk babiloniešu rokās, Asīrijas politika, izkaisot iekarotās tautas, būtu iznīcinājusi Jūdu tautas nacionālo identitāti. Tas nozīmē, ka tad nebūtu jūdu tautas, no kuras celties Mesijam, pasaules Glābējam.

Šajā ceturksnī mēs mācīsimies par Jesaju, par viņa vārdiem, laiku, nepatīkamo stāvokli, bet galvenokārt par viņa Dievu – Dievu, kas gan toreiz, gan tagad mums saka skaļā balsī: “Nebīsties, jo Es tevi atpestīju; Es tevi saucu tavā vārdā, tu esi Mans!” (Jes 43:1)

*Dr. Rojs Geins (Roy Gane), ebreju zinātnieks, ir Vecās Derības skolotājs
Septītās dienas adventistu teoloģiskajā seminārā
Endrjūsa Universitātē Berienspringsā, Mičiganas štatā.*

1. tēma

Identitātes krīze: 26. DECEMBRIS – 1. JANVĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: **Jes. 1 – 5**

I. PĀRSKATS

Jesajas grāmatas 1. līdz 5. nodaļa ir šīs grāmatas ievads. Šajās nodaļās aprakstīti ne tikai Israēla sabiedrības briesmīgie ārējie apstākļi, bet arī tautas garīgais stāvoklis.

Tieši Israēla garīgais stāvoklis ir tas, par ko Jesaja runā savā grāmatā – Dieva tautas reliģija ir tikusi sagrozīta, tauta ir atkritusi. Vai šādā situācijā maz ir kāda cerība? Jā, cerība ir! Tieši tāpēc Jesajas grāmata nereti tiek dēvēta par Vecās Derības Evaņģēliju. Jes. 1:2 apliecina, ka Dievs ir paaugstinājis Savu tautu: “Es uzaudzīnāju bērnus un iecēlu viņus dzīvē augstā godā [..].” Tēlainā valodā līdzībā par viņa dārzu Jes. 5 aprakstīts tas, kā Dievs rūpējas par Saviem bērniem: “Viņš to apraka, iztīrīja no akmeņiem un apstādīja ar labiem vīnakoka stādiem; tā vidū viņš uzcēla torni, izcirta vietu viņa spaidam un sagaidīja, ka tas nesīs labus augļus, bet tas atnesa skābas vīnogas. [..] Kas tad Man vēl bija ko darīt Savā vīnadārzā, ko Es nebūtu darījis? Kāpēc gan Es gaidīju, ka tas nesīs labus augļus, bet tas atnesa negaršīgas vīnogas?” (Jes. 5: 2, 4)

Savā lielajā mīlestībā Dievs neiznīcina Savu tautu. Caur pravieti Hozeju, Jesajas laikabiedru, Dievs apraksta Savas sirdssāpes un ciešanas, ko Viņam sagādā izredzētās tautas atkrišana: “Bet kā Es lai rīkojos ar tevi, kā Es tevi lai atstāju, Efraim, kā lai Es nododu tevi citu rokās, Israēl? Vai lai Es vienkārši nepārvēršu tevi par Admu un nesagrauju drupās kā Ceboimu, kad abas šīs pilsētas tika izpostītas? Bet Mana sirds noskaņota citādi, Es esmu par daudz dedzīgs Savā žēlsirdībā [..]” (Hoz. 11:8) Dievs vēl reizi mēģinās piegriezt tautas sirdi Sev. Viņa sniegtā vēsts pastāvīgi norāda Israēlam uz tā grēcīgo stāvokli. Tādējādi Dievs vispirmām kārtām turpina aicināt Savu tautu atgriezties pie Viņa, atgādinot: “Tas Kungs runā.” (Jes. 1:2)

Nemot vērā visu iepriekš teikto, šajā stundā iekļautas šādas 3 galvenās tēmas: “Tas Kungs runā”, “Tauta ir grēcīga” un “Tad nāciet [..] ... ja vēlaties.” (Jes. 1: 18, 19, KJV)

II. KOMENTĀRI

“Tas Kungs runā”

Jes 1:1 liecina, ka pravieša redzējums vistiešākajā veidā attiecas un Jūdu un Jeruzalemi. Bet, lietojot frāzi “Klausaities, debesis, un ņem vērā, zeme” (Jes. 1:2), Jesaja vēršas pie daudz lielākas klausītāju auditorijas. Kā lasītājiem mums jāņem vērā, ka šīs pravietiskās grāmatas galvenā auditorija bija tauta, kura dzīvoja Jūdas ķēniņvalsts laikā. Tajā pašā laikā jāpatur vērā, ka Jesajas vēsts tālu pārsniedz laiku un telpu, kurā tika pierakstīta, un sabiedrību, kurai sākotnēji bija paredzēta.

Vairākkārt Jesaja lieto frāzi “Tas Kungs runā” un citas līdzīgas. Jesajas grāmatas pravietojumi ir svarīgi, jo “Tas Kungs runā”. Grāmatas 1. nodaļā tas uzsvērts vairākkārt: “Tas Kungs runā” (Jes. 1:2), “Klausaities Tā Kunga vārdus” (Jes. 1:10), “saka Tas Kungs” (Jes. 1:18), “Tā Kunga mute to runājusi” (Jes. 1:20), “saka tas Visuaugstākais, Tas Kungs Cebaots, Israēla Varenais” (Jes. 1:24). Autors vēlas, lai būtu pilnīgi skaidrs – viņa redzējumi nāk no Tā Kunga, Citiem vārdiem sakot, viņš saņem redzējumus, jo tos viņam sūta Dievs.

Kā Dievs atklājas Jesajas grāmatā? No Dieva nāk vēsts, kas ir adresēta Viņa tautai, kura dzīvo grāmatas tapšanas laikā, taču tā satur atklātu zemtekstu, ka grāmatā paustā vēsts domāta Dieva tautai visos laikos, tajā skaitā – Viņa atlikumam beigu laikā.

Pirmajā nodaļā Dievs atklāts vairākos veidos. Viņš ir Tas Kungs, Israēla Svētais. Interesanti, ka, pirmo reizi pieminot Dievu, autors izmanto vārdu “Jahve” (Jes. 1:2, ebr.) – tas ir vārds, kas grāmatā Dieva apzīmēšanai izmantots vairākkārt. “Jahve” apzīmē Dievu kā esošu, klātesošu, imanentu jeb nedalāmi saistītu ar Savu būtību, kā tādu, kurš mājā mūsu vidū un kuru mēs kaut kādā mērā varam piedzīvot. Vārds “Jahve” atklāj ne tikai Dieva mūžīgo eksistenci, bet arī Viņa derības attiecības ar izredzēto tautu.

10. pantā Jesaja Dievu dēvē vārdā “Elohim” (ebr.) – kā transcendentu Dievu – tādu, kas eksistē ārpus sajūtu, apziņas, pieredzes jomas, aiz galīgās, empīriskās pasaules robežām un/ vai kā Visuma Valdnieku.

Dažkārt pravietis lieto vārdu savienojumu “Tas Kungs, tavš Dievs” (Jes. 41:13, ebr. “Jahve Elohe”), vēl biežāk – “Adonai Jahve” (Jes. 61:1, latv. “Dievs, tas Kungs”).

Vēl kāds vērā ņemams Dieva apzīmējums ir “Israēla Svētais” (Jes. 1:4, ebr. “kedoš israel”) – tas ir tituls jeb apzīmējums, kas Jesajas grāmatā izmantots visbiežāk – 25 reizes.

Grēcīgā tauta

Jesajas grāmata ļoti atklāti apraksta Dieva tautas stāvokli, kāds tas bija pravieša dzīves laikā. Pravietis atgādina par tautai atklāto Dieva mīlestību un rūpēm: “Es uzaudzināju bērnus un iecēlu viņus dzīvē augstā godā [...]” (Jes. 1:2) Taču Jūda ir aizmirsis Dieva uzticīgo mīlestību, ko Dievs apzīmē kā: “viņi atkrita no Manis.” (Jes. 1:2)

Kā Jesajas grāmatā tiek aprakstīts grēks? Ir vairāki ebreju termini, kuri ir saistīti ar grēka tēmu. Šajā izpētes materiālā īsi pieskarsimies galvenajiem vārdiem, kurus Jesaja savas grāmatas 1. nodaļā lieto, lai aprakstītu grēku.

Jes. 1:2 grēcīgas rīcības aprakstam izmantots ebreju vārds *paša*. Šis vārds tiek tulkots kā ‘atkrist vai ‘sacelties, sadumpoties’ (KJV) – “viņi ir sacēlušies pret Mani”(KJV). Šī vārda pirmā nozīme ir ‘dumpis, sacelšanās’, bet tas var nozīmēt arī ‘saraut sakarus ar kādu’ un ‘būt varmācīgam’. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 3., p. 981) Tātad vārds *paša* apzīmē attiecību saraušanu. Kaut arī biežāk šis vārds tiek tulkots, lai apzīmētu sacelšanos, Vecajā Derībā šāda rīcība tiek uzlūkota par noziedzīgu.

Cits vārds, kas lietots grēka apzīmēšanai ir *hata* (skat. Jes. 1:4). Savienojumā ar vārdu “ļaudis” to var tulkot kā ‘grēcīga tauta’. Šajā gadījumā *hata* tiek lietots darbības vārda nozīmē, un tā pamatnozīme ir ‘netrāpīt, aizmest garām, nerasniegt mērķi, kļūdīties, apvainot kādu (ar savu uzvedību vai paradumiem), izdarīt ko grēcīgu un kļūt vainīgam nodarījumā’. (William Holladay. *A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, p. 100) Jūda ir grēcīga tauta, jo tā pārkāpusi derības attiecības ar Dievu, ir rīkojusies nepareizi, apvainojusi Dievu, tāpēc tās pilsoņi ir vainīgi Dieva priekšā.

Frāze, kas lietota paralēli vārdu savienojumam “grēcīga tauta” un pirmo reizi tiek lietota Jes. 1:4, tiek tulkota kā ‘nelikumības pilna jeb nelikumības pārņemta tauta’. Ebreju vārds, kurš apzīmē nelikumību ar *avon*. Šis lietvārds apraksta ‘bezrūpīgu vai kļūdainu darbību’, ‘apzinātu, ar nolūku veiktu apvainojumu’. (William Holladay. *A Concise Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, p. 268) Tieši tāpat kā gadījumā ar vārdu *hata*, *avon* apzīmē nepareizu rīcību.

Otra Jes. 1:4 teksta daļa apraksta Israēla bērnu stāvokli: viņi ir “ļaudaru dzimums”, “sabojāti bērni”. Iemesls šādam stāvoklim atrodams turpmākajā panta daļā: “Viņi ir atstājuši

To Kungu un atmetuši Israēla Svēto un no Viņa novērsušies!" Šeit grēks ainots kā Dieva atmešanas akts, kā apzināta atteikšanās no Viņa, bet tas savukārt noved pie sacelšanās, sliktas uzvedības, izlaidības, nepareizas rīcības un vainas. Jes 1:3 izmantots spilgts salīdzinājums, kurš apraksta Dieva tautas atteikšanos no sava Valdnieka: "Vērsis pazīst savu īpašnieku un ēzelis sava kunga sili, bet Israēls tādas lietas nepazīst, Manai tautai nav par to nekādas izpratnes!" Israēla tautas stāvoklis ir kritisks arī no vienkāršas loģikas aspekta. Taču Kungs turpina meklēt Savus bērnus, tāpēc Viņš aicina: "Tad nāciet, turēsim tiesu [..]" (Jes. 1:18)

"Tad nāciet [..] ... ja vēlaties." (Jes. 1: 18, 19, KJV)

Israēlam bija radīti vislabvēlīgākie apstākļi, lai tas kļūtu par izcilu tautu. Bet nu tie salīdzināmi vien ar Sodomu un Gomoru (skat. Jes. 1:10). Taču Dievs spēj paveikt brīnumu, kas nepieciešams, lai tautu atjaunotu. Viņš apsola: "Es vērsīšu Savu roku pret tevi un tīrīšu tavus sārņus kā ar sārnu un aizmetīšu projām visu mazvērtīgo, kas tev piemaisīts." (Jes. 1: 25)

Atgriešanās ceļš pie Dieva iesākas ar aicinājumu Viņa tautai, lai tā ieraudzītu savu stāvokli. Pirmkārt, tās dzīvi ir sagrāvis grēks. Kungs apliecina: "Pa kādu vietu jūs vēl vairāk lai sit, ja jūs jau tā arvien vēl jo vairāk kāpjaties projām? Visa galva ir slima, un sirds ir vāja. No kāju pēdām līdz pakausim nav tur vairs nekā vesela, tikai vātis un brūces, un jauni ievainojumi, kas nav apkopti, nav pārsieti un ar elļu ieziesti [..]" (Jes. 1: 5, 6) Cita milzu problēma ir maldu reliģija. Patiesās pielūgsmes vietā stājusies forma – ceremonijas (skat. Jes. 1:11 – 14). Šie faktori veicina netaisnības vairošanos tautas vidū un noved pie zemes iztukšošanās (skat. Jes. 1:7, 17).

Lūdzot Savu tautu atzīt tās stāvokli, Kungs aicina: "'Tad nāciet, turēsim tiesu [..]" (Jes. 1:18) Vārdu savienojuma "turēsim tiesu" pamatā ir ebreju darbības vārds *nivakeha*, kas apzīmē tiesisku strīdu; abas puses, Jahve un tauta, kopā var pārspriest savas pretenzijas vienai pret otru. Šī vārda nozīme ietver arī taisnīga sprieduma jēdzienu. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, vol. 1., p. 134) Citiem vārdiem sakot, Dievs aicina Savu tautu uz attaisnošanu. Bet kā lai tik grēcīga tauta to vispār spētu? Tas Kungs piedāvā risinājumu: "Kaut jūsu grēki arī būtu sarkani kā asinis, tomēr tie paliks balti kā sniegs; kaut tie arī būtu kā purpurs, tomēr tie kļūs kā vilna." (Jes. 1:18) Tātad Dievs, kuru Jesaja apraksta savas grāmatas 1. nodaļā, ir Vienīgais, kurš var attīrīt un attaisnot Savu tautu. Miha, vēl viens pravieša Jesajas laikabiedrs, pauž izbrīnu: "Kur ir tāds Dievs, kā Tu esi, kas piedod grēkus un neatmaksā Savas tautas atlikušajiem viņu noziegumus, kas mūžīgi netur dusmas?" (Mih. 7:18)

Taču šī piedošanas dāvana var tik gan pieņemta, gan noraidīta. Tādēļ pēc Jes. 1:18 izteiktā piedāvājuma Dievs paskaidro, ka jauna dzīve iespējama vien tad, "ja vēlaties" (skat. 1:18, KJV) vai "ja jūs būsit Man padevēģi un paklausīgi [..]" (Jes. 1:19) Tādējādi šajā kontekstā līdzība, kas aprakstīta Jes. 5, var tik izprasta daudz labāk: "Tad nu jūs, Jeruzalemes iedzīvotāji, un jūs, Jūdās vīri, spriediet tiesu starp Mani un Manu vīnadārzu! Kas tad Man vēl bija ko darīt Savā vīnadārzā, ko Es nebūtu darījis? Kāpēc gan Es gaidīju, ka tas nesīs labus augļus, bet tas atnesa negaršīgas vīnogas?" (Jes. 5:3, 4)

III. PRAKSE

1. Pirmā tēma, ko aplūkojām šinī stundā, bija saistīta ar Dieva Vārda atklāsmi. Bībelē "mums praviešu vārds kļūst jo stiprs" (2. Pēt. 1:19), tāpēc, studējot Bībeli, mēs nestudējam vis parastu grāmatu, bet gan Dieva Vārda atklāsmi – to, ko saka Dievs.

- Vai jums joprojām ir aktuāls tas, ko Dievs teicis caur Saviem praviešiem? Paskaidrojiet – kā tas izpaužas!

- Kādā veidā Bībele jūs identificē kā tādu cilvēku, kas seko Dievam jeb – kas Bībelē apliecina, ka sekojat Dievam?

- Kādas Bībelē minētās Dieva īpašības atstāj uz jums vislielāko iespaidu?

2. Otrajā šīs stundas tēmā aplūkojām Dieva tautas – Israēla grēcīgo pieredzi. Grēks nav tikai nepareiza rīcība; grēks ir arī doma, kas pretojas Dieva gribai jūsu dzīvē, vai iekšēja sacelšanās pret Viņu. Israēls saskārās ar divējādu bīstamību: 1) grēku, kurš pamudināja ļaudis uz visbriesmīgāko nelikumību; 2) grēku, kurš ievilka ļaudis formālā garīgajā pieredzē, kurā nav glābjošās žēlastības. Tādējādi Israēla reliģija bija tikai ārēja – ārēji tā šķita dzīva, bet iekšpusē izrādījās mirusi.

- Kā varam noteikt, kad mūsu reliģiskā dzīve kļūst formāla?

- Jesaja aino Dievu kā piedodošu, tādu, kas ir ieinteresēts Savas tautas atjaunošanā. Dievs vēlas mums piedot un mūs glābt, un grēku nožēla ir daļa no šī procesa (skat. Jes. 1;27). Vēl vairāk – mums ir tikai divas iespējas: paklausīt Viņa balsij vai noraidīt to (skat. Jes. 1:19, 20). Dieva aicinājums gadsimtu gaitā nav izmainījies, tas aizvien skan: “Tad nāciet, turēsim tiesu [..].” (Jes. 1:18)

- Vai esat gatavi ļaut Dievam atjaunot savu dzīvi? Ja neesat, ko varat darīt, lai būtu gatavi?

2. tēma

Vadības krīze: 2. – 8. JANVĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: **Jes. 6. nodaļa**

I. PĀRSKATS

Mūsu šīs nedēļas izpētes tēma ir Jesajas grāmatas 6. nodaļas pirmie trīs panti. Pirmajā pantā aprakstīts tas, ko Jesaja redz atklāsmē: “To Kungu sēžam uz augsta, cēla troņa [..].” Mēs uzzinām arī, ka tas notiek “Tanī gadā, kad nomira ķēniņš Usija [..].” Tādējādi šis redzējums var tikt datēts laika posmā starp 740. un 739. gadu pirms Kristus.

Kāpēc pravietis piemin ķēniņa nāvi? Kāds tam ir nolūks – vai tā ir vienkārša vēstures liecība? Pieminot slaveno valdnieku, Jesajas nolūks ir pretnostatīt zemes ķēniņu un vareno, godājamo Visuma Valdnieku. Līdztekus citām īpašībām svētums ir viena no galvenajām Varenā Valdnieka īpašībām.

Šai izpētes tēmai būs trīs daļas: “Cilvēka varenība”, “Visaugstākais Valdnieks”, “Mūsu svētais un godājamais Kungs”.

II. KOMENTĀRI

Cilvēka varenība

Daži pētnieki pieļauj, ka redzējums, kas aprakstīts Jesajas 6. nodaļā, kalpo par vienojošo posmu starp iepriekšējām nodaļām (1. līdz 5.) un pārējo grāmatu. Piem., Edwards Jangs atbalsta uzskatu, ka pravietis pirmajās piecās nodaļās atklāj savas vēsts būtību, bet pēc tam pievēršas savam pravietiskajam aicinājumam. (Edward Young. *The Book of Isaiah: The English Text, With Introduction, Exposition, and Notes*, vol. 1, p. 233)

2. Laiku grāmata piedāvā pārskatu par Jes. 6. nodaļā minētā ķēniņa Usijas valdīšanas laiku. 26. nodaļa detalizēti apraksta Usijas žilbinošo karjeru viņa 52 gadu ilgajā valdīšanas laikā pār Jūdu (skat. 2. Laiku 26:3). Līdztekus citiem ievērojamiem sasniegumiem ķēniņa dzīves aprakstā iekļauti tādi panākumu apliecinājumi kā pareizā militārā stratēģija un tai sekojošā valsts teritorijas paplašināšana (skat. 2. Laiku 26:6, 7), labi bruņotas armijas izveidošana (skat. 2. Laiku 26:11–14), militārās tehnikas attīstīšana (skat. 2. Laiku 26:15), Jūdejas materiālās labklājības uzplaukums (skat. 2. Laiku 26:9, 10). Usija bija labi pazīstams apkārtējās tautās (skat. 2. Laiku 26:15). Tomēr šajā pašā apskatā iekļauta arī nomācoša, postoša monarha dzīves nianse: “Bet, kad viņš bija kļuvis varens, tad viņš sirdsprātā kļuva augstprātīgs, lai tiktu iznīcināts, jo viņš sacēlās pret To Kungu, savu Dievu, ar to, ka viņš iegāja Tā Kunga namā, lai uz kvēpināmo upuru altāra nestu kvēpināmo upuri.” (2. Laiku 26:16) Protams, priesteri iebilda pret ķēniņa nodomu. Viņi to brīdināja, ka pienest kvēpināmo uz altāra nav viņa funkcija. Viņi arī sacīja ķēniņam: “Tas tev, Usija, neklājas – nest Tam Kungam kvēpināmo upuri, bet gan tikai priesteriem, Ārona dēliem, kas ir iesvētīti, – viņiem pienākas nest kvēpināmo upuri. Atstāj svēto vietu, jo tu esi izdarījis pārkāpumu un ar to tu neesi sev ieguvis pagodinājumu Dieva, Tā Kunga, priekšā!” (2. Laiku 26:18) Tā vietā, lai iemantotu pagodinājumu (ebr. *kavod*), viņš ieguva spītību (ebr. *caraat*), ar ko sirga līdz pat mūža galam.

Elena Vaita komentārā raksta: “Usija sadusmojās, ka viņu, ķēniņu, kāds tā uzdrošinās norāt. Bet tam neļāva sagānīt svētnīcu pretēji šo autoritatīvo vīru vienotajiem iebildumiem. Karstās dusmās tā stāvot, to piepeši pārsteidza dievišķs sods. Uz viņa pieres parādījās spitālības pazīmes. Izbijies viņš steigās prom, lai nekad vairs neienāktu dievnama pagalmos. Līdz pat savai nāves dienai, dažus gadus vēlāk, Usija palika spitālīgs, kā dzīvs piemērs tam, cik liels neprāts ir novērsties no skaidrajiem vārdiem “tā saka Kungs”. Ne viņa augstais stāvoklis, ne ilgā kalpošana nespēja atvainot šo pārgalvības grēku, ar ko viņš aptraipīja savas valdīšanas pēdējos gadus, izsaukdams pār sevi Debesu sodu.” (Pravieši un ķēniņi, 304. lpp. orig.)

Un tā, pieminēt Usijas nāvi, kā to Jesaja dara 6. nodaļā, nozīmēja atgādināt par veiksmīgu un slavenu ķēniņu, kuru, iespējams, pārspēja vien divi pēdējie apvienotās monarhijas valdnieki. Taču Usijas slavas pilnā valdīšana noslēdzās ar spitālību un tai sekojošo nāvi. Nu cits ķēniņš sēžas reiz slavenā Usijas tronī.

Visaugstākais Valdnieks

Kā pretstatu bēdīgi slavenajam ķēniņam Usijam Jes. 6:1 pravielis apraksta Kunga godību: “es redzēju To Kungu sēžam uz augsta, cēla troņa [..].” Jāatzīmē, ka visi vārdi, kuri minēti pēc vārda “Kungs”, norāda uz Jahves, Visuma Valdnieka, augsto stāvokli. Jesaja te lieto vārdu “Kungs” (ebr. *adonai*), skaidri liekot noprast, ka runa ir par Visaugstāko Valdnieku. Šī detaļa paspīlgtina kontrastu starp Kungu un zemes ķēniņiem, kuri pārvalda Jūdu. Kungs joprojām sēž Savā tronī. Citi valdnieki mirst un pagaist no cilvēku atmiņas, bet Visuma Valdnieka vara “ir mūžīga, Viņa ķēniņa valsti neviens nekad nevar iznīcināt.” (Dan. 7:14) Autors uzsver, ka Kungs sēž tronī, un “Viņa tērpa apakšmala” piepilda visu svētnīcu (skat. Jes. 6:1), tas ir, svētnīcu piepilda Dieva klātbūtne. Viņu pielūdz Debesu būtnes. Līdzīgu ainu varam vērot Atkl. 4:8: “Un četras dzīvas būtnes, kam katrai pa seši spārni, kas pilni acīm visapkārt un iekšpusē un bez mitēšanās dienu un nakti sauc: “Svēts, svēts, svēts Kungs Dievs, Visuvaldītājs, kas bija, kas ir un kas nāks.””

Mūsu svētais un godājamais Kungs

Jes. 6:3 teikts, ka serafi “sauca cits aiz cita šos vārdus: “Svēts, svēts, svēts ir Tas Kungs Cebaots! Visa zeme ir pilna Viņa godības!”” Acīmredzot tieši “svēts” ir vārds, kuram Debesu būtnes dod priekšroku, runājot par Kungu.

Ko nozīmē Dieva svētums? Daži zinātnieki par Jahves svētumu uzskata Viņa būtības apslēpto esību, Viņa pilnīgo transcendenci (esību ārpus laika, telpas un dimensijas), dievišķo pilnību, kas šķir Dievu no Viņa radības: tā ir atšķirība kā pēc būtības, tā arī pēc rakstura un Viņa morālās varenības.

No otras puses, ir pētnieki, kas uzskata, ka konkrētajā gadījumā svētums attiecināms uz Jahves īpašo nozīmi tieši Israēla acīs. (Teófilio Correa. *La Gloria del Señoren Isaías*. Entre Rios, Agrentina: Universidad Adventista del Plata, 2017,. p. 123) Kaut arī atšķirīgums vai Dieva atšķirtība – tieši tajā arī ir svētuma būtība – ir tas, kas Dievu neapstrīdami izceļ, var apgalvot, ka šis vārds ebreju valodā izskata daudz vairāk nekā tikai atšķirību.

Šajā sakarā mums var palīdzēt seno valodu liecības. Ekvivalents ebreju vārdam *kadoš* ‘svēts’ ir akadiešu *kadašu*, kuram līdztekus citām nozīmēm ir arī nozīme ‘būt šķīstam, mirdzēt, spīdēt’. (Jeremy Black, Andrew George, and Nicholas Postgate, eds. “*qadāšu(m)*,” *A Concise Dictionary of Akkadian*, p. 282) Šo ārpusbībelisko avotu gaismā varam izdarīt secinājumu par nesalīdzināmības elementu, ko rada Dieva esamības būtība. Attiecīgi ebreju *kadoš* šajā gadījumā var tik attiecināts uz Jahves šķīstumu, pilnību un apslēpto godību. Citiem vārdiem sakot, svētums ir Dieva esības būtība; bet šī būtība nav apslēpta pilnīgi, jo daļēji atklājas Viņa

godībā, kas piepilda visu zemi. Vārds *kadoš* ir analogs vārdam *kavodu*. Ja pirmais apzīmē Dieva esamības būtību, tad otrs apraksta Dieva būtības atklāsmi. Līdzīgi varam secināt: tāpat kā Dieva klātbūtne piepilda svētnīcu, tāpat Viņa godība piepilda zemi.

Dieva svētuma iespaids ir tāds, ka Jesaja uzskata sevi par “nāvei lemtu”, jo, pēc pravieša paša vārdiem, viņš ir nešķīsts (skat. Jes. 6:5). Pretnostatījums starp viņu (nešķīsto) un šķīsto, svēto Dievu ir acīmredzams.

III. PRAKSE

Pārdomām:

Slava un varenība saista daudzus cilvēkus. Ķēniņš Usija ir spilgts tāda cilvēka piemērs, kurš alka gan vienu, gan otru. Viņa iejaukšanos svētnīcas kalpošanā var uzlūkot kā pārdrošu rīcību, kas ir pretrunā Dieva atklātajai gribai. Ķēniņa uzvedība ir apvainojums Dievam un zaimojoša attiecībā pret Viņa svēto kalpošanu. Elena Vaita apgalvo, ka “Grēks, kas Usijam sagādāja tik postošas sekas, bija iedomība. Pārkāpdam Jēhovas skaidro pavēli, ka tikai Ārona pēcnācēji drīkst kalpot kā priesteri, ķēniņš iegāja svētnīcā, “lai uz kvēpināmo upuru altāra nestu kvēpināmo upuri”.” (Pravieši un ķēniņi, 304. lpp. oriģ.)

1. Ja jums ir vadošs amats draudzē, pārdomājiet visu, kas ir jūsu pārziņā. Kā jūs izturaties pret Kunga svētumu?

2. Jesajas laika ķēniņi ne vienmēr staigāja Kunga gaismā. Jes. 1:23 Israēla ķēniņus raksturo šādi: “Tavi pārvaldnieki ir atkritēji un zagļu biedri, tie ņem uzpirkšanas dāvanas un dzenas pēc peļņas; bāriņiem tie neizdod tiesas; atraitņu sūdzības nenonāk viņu priekšā.” Paturiet prātā, ka cilvēki agri vai vēlu nomirs un izzudīs. Kungs, mūžīgais Valdnieks, sēž savā tronī un valda pār visu. Kā jūs izprotat Dieva Vārdā atklāto patiesību, ka Dievs ir Visuvaldītājs? Kāpēc mums ir jāuzticas Viņa valdībai?

3. Savas pravietiskās kalpošanas sākumā Jesajam tika dots redzējums par Dieva svētumu. Līdzīga atklāsme bija arī Mozum, kad viņš tika aicināts pie Horeba kalna (skat. 2. Moz. 3:5, 6, 10). Kāpēc svētums ir ne tikai svarīga Dieva būtības daļa, bet arī Viņa paveiktā zīmogs un Viņa vēstnešu pazīme?

3. tēma

Kad sabrūk tava pasaule: 9. – 15. JANVĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: Jes. 7:1–9

I. PĀRSKATS

Jesajas grāmatas 7. nodaļā uz skatuves parādās cits ķēniņš. Šoreiz galvenais varonis ir ķēniņš Ahass, Usijas mazdēls. Viņa valdīšana noved tautu pie riebīgām lietām, ko veic apkārtējās tautas. Kad Aramas un Israēlas ķēniņi karo pret viņa tautu, Ahasu tik ļoti pārņem bailes, ka Tas Kungs ar pravieša Jesaja starpniecību sūta vēstījumu, lai mudinātu ķēniņu palauties uz Viņu: šo tautu plāni neizdosies. Taču Ahasam ir jātic; pretējā gadījumā viņš neredzēs Dieva atbrīvoto Israēlu. Šis pētījums ir sadalīts trīs sadaļās: “Ķēniņa Ahasa izaicinājums”, “Tas Kungs rūpējas par ķēniņu”, “Klusi vēro”.

II. KOMENTĀRI

Ķēniņa Ahasa izaicinājums

Bībelē teikts, ka Ahass nebija labs ķēniņš. Viņš “nedarīja to, kas bija pareizi Tā Kunga, viņa Dieva, acīs.” (2. Ķēn. 16:2) Bībeles pieraksts nepārprotami atklāj viņa dzīvi: “Bet viņš staigāja Israēla ķēniņu ceļus, viņš pat upurēja savu dēlu kā ugunsupuri, pēc to tautu negantībām, kuras Tas Kungs bija izdzinis Israēla bērnu priekšā. Un viņš upurēja arī kaujamos upurus un kvēpināmos upurus augstieņu svētnīcās un arī uz pakalniem, kā arī zem katra kupli zaļojoša koka.” (2. Ķēn. 16:3, 4, NASB) Viņš atstāja sliktu ietekmi uz Jūdās tautu. Tāpat kā citos gadījumos, kad ķēniņi sāka attālināties no Kunga, viņu dzīvē un tautā radās problēmas. Tas ir redzams grāmatas pirmajā sadaļā: “Bēdas Jaunajam! Viņam ies slikti.” (Jes. 3:11, NASB) Abos pierakstos – Jesajas grāmatā un 2. Ķēniņu grāmatā – ir teikts, ka “Sīrijas karalis Rezins un Israēlas ķēniņš Pekahs, Remalijas dēls, devās uz Jeruzalemi, lai karotu pret to.” (Jes. 7:1; sal. ar 2. Ķēn. 16:5) Kad ķēniņš Ahass sāka apzināties milzīgos draudus un militāras konfrontācijas iespēju ar apkārtējām tautām, “tad trīcēja viņa sirds un viņa tautas sirds, kā mežā koki trīc vējā.” (Jes. 7:2)

Dažreiz paša Dieva ļaudis aizmirst, ka Tas Kungs sagaida uzticību no tiem, kas ir noslēguši derības attiecības ar Viņu. Tādējādi Dievs pieļauj Saviem ļaudīm grūtus apstākļus kā līdzekli, lai viņus pamodinātu meklēt Kungu un atgriezties Viņa gaismā. “Viņš ceļas, lai zeme drebētu.” (Jes. 2:19, NASB) “Tas Kungs ceļas, lai darītu zināmu Savu sūdzību, lai spriestu tiesu pār tautām. Tas Kungs nāk tiesāt Savas tautas vecajus un lielkungus: “Jūs, jūs esat nopostījuši vīnadārzu! Nabagiem nolaupītā manta ir jūsu namos!” (Jes. 3:13, 14) “Šajos pantos Jesaja pievēršas apsūdzībai pret vadoņiem. Viņi ir rīkojušies bezatbildīgi un netaisnīgi, iznīcinot tiem uzticēto. Šī neprātīgās vadības tēma, īpaši vecaju un valdnieku līmenī, atkārtojas visā grāmatā (skat. 7:1–17; 14:4–21; 22:15–25; 28; 29; 32:3–8), un tieši uz šī fona rodas ilgas un apsollījums par To, kurš valdīs patiesi un taisnīgi.” (John N. Oswalt. *The Book of Isaiah. Chapters 1–39, The New International Commentary on the Old Testament*. Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company, 1996, 137. lpp.) Bailes ir paralizējošas ķēniņu. Taču, lai cik briesmīgi arī

nebūtu apstākļi, ar kuriem viņš saskāries, tuvojošās briesmas sniedz dārgu iespēju atgriezties pie Tā Kunga.

Kungs rūpējas par ķēniņu

Jes. 7:3 Jesaja piedāvā interesantu aprakstu par Dieva rūpēm. Stāstījumā nav teikts, ka ķēniņš meklē Kungu, jo tieši Kungs uzņemas iniciatīvu. “Tad Tas Kungs sacīja Jesajam: Ej tagad, lai satiktos ar Ahasu.” Kungs šajā nodaļā tiek attēlots kā Dievs, kurš ar pravieša starpniecību iziet pretim izbiedētam cilvēkam. Līdzīgu Dieva attieksmi lasītājs var redzēt Ēdenes dārzā, kur redzam pašu Dievu, kas “vakara vēsmas laikā staigā dārzā [...] Tas Kungs Dievs aicināja cilvēku un sacīja viņam: “Kur tu esi?”” (1. Moz. 3:8, 9, NRSV) Gan Ādams, gan Ahass – lai arī cēloņi ir atšķirīgi – baidās pamatoti.

Vēl viena ievērojama detaļa šajā epizodē ir tā, ka Jesaja saņem norādījumus, kur viņš varētu satikt ķēniņu. “Tad Tas Kungs pavēlēja Jesajam: “Izej ar savu dēlu Šear-Jašubu Ahasam pretī ūdens vada galā pie augšējā diķa ceļā uz velētāju tīrumu.” (Jes. 7:3) Šis pants ne tikai skaidri apliecina Dieva priekšzināšanas; tas arī vēstī, kā Kungs rūpējas par visiem mūsu dzīves posmiem. Bībele ir pilna ar stāstiem, kuros varam redzēt, kā Dievs sūta Savus praviešus, lai tie sniegtu cerības vārdu vai dažreiz pārmestu saviem mīļajiem kalpiem. Jebkuros apstākļos Dieva mērķis galu galā ir palīdzēt Savai tautai saglabāt uzticību un palāvību.

Klusi vēro

2. pantā redzējam, kā ķēniņš Ahass pārdzīvo par gaidāmo karu. Visa tauta dreb kopā ar savu monarhu. Kāda ir Dieva perspektīva šajā situācijā? Dažreiz mums savā ierobežotajā perspektīvā neizdodas uztvert Dieva raksturu. Mēs domājam, ka Viņam rūp tikai mūsu dzīves garīgie jautājumi. Tomēr Bībele parāda, ka mūsu Kungs ir Dievs, kurš rūpējas par visām Savu bērnu dzīves jomām, ieskaitot laicīgās lietas vai jautājumus, kas acīm redzami nav saistīti ar garīgiem aspektiem.

“No Ahasa viedokļa Sīrija un Efraims ir nopietns drauds, taču no Dieva viedokļa tie ir nenozīmīgi, un ķēniņam par tiem nav jādomā. Ne vienmēr ir viegli iegūt dievišķo perspektīvu. Tomēr, ja vien to nemeklējam, mums vienmēr draud briesmas pārāk daudz uzmanības pievērst īslaicīgām lietām, bet pārāk maz uzmanības – nozīmīgajam. Bez tam, ja vien cītīgi nemeklējam Dieva perspektīvu visos apstākļos, mēs varam drīz vien nonākt pie secinājuma, ka Dievs rūpējas tikai par garīgām lietām un nenodarbojas ar praktiskiem jautājumiem. Tā ir kļūda, kas galu galā noved pie dzīves bez Dieva.” (John N. Oswalt. *The Book of Isaiah. Chapters 1–39: The New International Commentary on the Old Testament*, 196. lpp.)

Jes. 7:4 Dievs liek pravietim sazināties ar ķēniņu. “Un saki viņam: “neuztraucies un esi mierīgs! Nebaidies, un tava sirds lai neiztrūcinās no šiem abiem kūpošiem satrunējušiem stubenīem, no Recīna un viņa sīriešu, nedz arī no Remaljas dēla dusmu kvēles!” Dažreiz jautājam, kā varam tikt galā ar dzīvi nevēlamos apstākļos. Bībelē teikts: “Neuztraucieties un esiet mierīgi.” (NASB) Citi tulkojumi saka “uzmanies un esi kluss” (KJV), “esi uzmanīgs, esi mierīgs.” (NIV) Ebreju valodā frāze “neuztraucies un esi mierīgs!” sastāv no diviem vārdiem *hiššāmer w^ahašqeṭ*. Pirmais vārds nāk no verbālās saknes *šmr*, kuru šajā gadījumā varētu tulkot kā ‘būt sardzē, būt uzmanīgam, rūpēties’. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, 4. sēj., 1584. lpp.)

Šķiet, Kunga netiešs padoms valdniekam ir atturēties no jebkāda trokšņa vai darbības, kas izslēgtu Dieva balsi, un palikt sardzē. Otrs vārds ebreju teikumā ir *šqeṭ*, kuru verbālās formas dēļ labāk tulkot kā reflektīvu darbības vārdu ‘saglabāt mieru, [...] būt klusam/mierīgam’. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the*

Old Testament, 4. sēj., 1641. lpp.) vai 'izrādīt mieru'. (David J. A. Clines, ed., *The Dictionary of Classical Hebrew*. Sheffield, England: Sheffield Phoenix Press, 2011, 8. sēj., 550. lpp.) Tātad iespējamais *hiššāmer w^ehašqeṭ* tulkojums varētu būt 'mierīgi/ klusi vēro'.

Mudinājumi un solījumi no 4. panta līdz nodaļas beigām (Jes. 7:9) sniedz pietiekamu pamatu uzticēties Kunga solījumiem. Pirmkārt, Dievs liek ķēniņam "nebaidīties un neuztraukties par šīm gruzdošo ugunsgrēku divām paliekām." (Jes. 7:4) Tātad Recims un Peka, sīriešu-efraimiešu koalīcijas valdnieki, varētu radīt nelielus dūmus; bet šāda uguns būtu niecīga. Otrkārt, lai gan taisnība, ka šī koalīcija "ir ieplānojusi ļaunu pret jums" (Jes. 7:5, NASB), "tā nepastāvēs un neizturēs," (Jes. 7:7) saka Tas Kungs. Dievs uzsver: jums jāuzticas, jo "ja jūs nestāvat stingri ticībā, tad nemaz nepastāvēsiet." (Jes. 7:9, NRSV) Džordžs B. Grejs komentē šo sadaļu, norādot, ka "Jesaja Ahasā nosoda divas lietas: viņa bailes, jo tās nav vajadzīgas; un viņa ticību materiālajiem resursiem – šeit to raksturo droša ūdens apgāde aplenkuma laikā. Vienīgā ticība, kas nodrošinās valsts patieso stabilitāti, ir ticība Jahvem." (George B. Gray. *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Isaiah*, I – XXVII, *The International Critical Commentary* Edinburgh: T. & T. Clark, 1975, 1. sēj., 118. lpp.)

Dažos dzīves apstākļos vissvarīgākais ir nevis tas, kas notiek ap mums, vai tas, pie kā kavējas mūsu skats, bet gan tas, kas notiek mūsu iekšējā dzīvē. Tādējādi mums ir jālūdz un jāattīsta spēja izprast apkārt notiekošo, raugoties no Dieva perspektīvas.

III. PRAKSE

1. Ķēniņš Ahas kopā ar savu tautu saskaras ar nopietnām problēmām, novērtējot kara risku ar Sīrijas un Efraima aliansi. Dažreiz dzīve mūs nostāda situācijās, kas mūs apdraud. Kādi svarīgi vai praktiski soļi mums jāveic, lai vislabāk tiktu galā ar šiem apstākļiem?

2. Otrkārt, pētījums atklāj Dieva īpašās rūpes par ķēniņa Ahasa vajadzību apmierināšanu. Kungs sūta savu vēstnesi satikties ar ķēniņu "uz lauka lielceļa." (Jes. 7:3) Ko mēs varam mācīties no šīs epizodes?

Trešajā sadaļā uzzinām, kā Dievs mudina valdnieku pajauties nevis uz materiālajām lietām, bet uz Dieva palīdzību. Viņš ķēniņam paziņo: "Skaties klusi/ mierīgi!" Kā tas saderas ar tālāk doto Elenas Vaitas padomu?

"Tev var būt sarežģījumi darbā; tavas izredzes var kļūt arvien tumšākas un tumšākas, un tev var draudēt zaudējumi, bet neklūsti tādēļ mazdūšīgs; uztici rūpes Dievam, nomierinies un neskumsti. Lūdz gudrību apdomīgi vadīt savas lietas un tā novērst zaudējumus un nelaimi. Dari visu, kas tavos spēkos, lai sasniegtu labvēlīgus rezultātus. Jēzus ir apsolījis Savu palīdzību, bet ne bez mūsu pūlēm. Kad, pajaujoties uz mūsu Glābēju, tu esi darījis visu iespējamo, tad ar prieku pieņem, ko Viņš tev dod." (Elena Vaita. *Ceļš pie Kristus*, 122. lpp.)

Grūtais ceļš: 16. – 22. JANVĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: Jesajas 7. un 8. nodaļa

I. PĀRSKATS

Jesajas grāmatas 7. un 8. nodaļa veido vienību attiecībā uz spriedumu pret Jūdu (ieskaitot Aramu un Israēlu). Jesajas 7. nodaļas pēdējā sadaļa (17. – 23.) attiecas uz Jūdas tautas ienaidniekiem. Šeit aplūkojam sīkās dzīvās būtnes mušu un biti, kas ir svešu tautu simboli un arī dievišķi iecelti instrumenti turpmākajā Dieva tautas izpostīšanā. Šīs nodaļas arī apliecina, ka Dievs sūta Jūdām daudz signālu par tā nenovēršamo tiesu, piemēram, Jesajas dēla vārdu: Dievs lūdz Jesaju nosaukt savu dēlu vārdā *Maher šalal haš bas*, tādējādi darot zināmus gaidāmos notikumus. 8. nodaļas pirmā daļa parāda, ka Arams, Israēls un Jūda cietīs Asīrijas ķēniņa dēļ. Precīzāk, Jūda tajā laikā paļaujas uz Asīrijas lielo spēku, nevis uz Dievu, tāpēc arī tam pienāks nemierīgi laiki. Mūsu pētījums ir sadalīts trīs sadaļās: “Ienaidnieks tuvojas”, “Sabiedrotais – slogs nevis palīgs”, “Uzticies Svētajam”.

II. KOMENTĀRI

“Ienaidnieks tuvojas”

Jes. 7:17–25 ievada pravietojumu pret Jeruzalemi. Tiesas aina dota tāpēc, ka Jūdas ķēniņš brīdī, kad valsts pakļauta Sīrijas un Israēla armijas uzbrukumam, nevēlas paļauties uz atbrīvošanu, kas nāks no Tā Kunga. Dievs runā caur pravieti Jesaju, mudinot ķēniņu nebaidīties no Recina un Pekas daudzu iemeslu dēļ. Viņu plāni nepiepildīsies (Jes. 7:5–7), viņu vara zudīs (Jes. 7:16). Tomēr šķiet, ka Jūdas ķēniņš nevēlas uzticēt Kungam lielos izaicinājumus, ar kuriem saskaras. 2. Ķēn. 16:7 rakstīts, ka “Ahass sūtīja vēstnešus pie Asīrijas ķēniņa Tiglat-Pilesera, sakot: “Es esmu tavs kalps un tavs dēls. Nāc augšā un glāb mani no Sīrijas ķēniņa rokas un no Israēla ķēniņa rokas, kas paceļas pret mani.” Tādējādi Kungs iztiesā Jūdas valstību. Kungs ļauj Jūdām piedzīvot mirkli, kas gadiem ilgi nav noticis: “Bet Tas Kungs sūtīs arī pār tevi un tavu tautu, un pār visu tava tēva namu dienas, kādas nav bijušas kopš tā laika, kad Efraims atšķīrās no Jūdas, proti: Asīrijas ķēniņu!” (Jes. 7:17)

Šajā laikā Jūdu vajā dažādas tautas, tostarp Arams, Israēls (Jes. 7:1), Ēģipte un galvenokārt Asīrija (Jes. 7:18). Arī edomieši un filistieši (2. Laiku 28:17, 18) darbojas kopā pret Jūdu. Atšķirībā no Daniēla pravietis Jesaja neizmanto šausmīgus zvērus to spēku attēlošanai, kas uzbruks Jūdām; gluži pretēji – tos simbolizē muša un bite (Jes. 7:18). Šos elementus izmanto arī citi Bībeles rakstnieki, lai ainotu Dieva tautas ienaidniekus (5. Moz. 1:44, Ps. 118:12).

Jes. 7:20 tiek piedāvāts vēl kāds spilgts apraksts: “Tanī dienā Tas Kungs nodzīs ar nazi, kas viņpus upes, proti, ar Asīrijas ķēniņu, galvas matus un kājas spalvas un noskūs arī bārdu.” Apspiedēji pazemoja savus kara gūstekņus, noskujot tiem matus. Atsauce uz galvas un kāju matiem var izteikt visaptverošu postījumu. (Willem A. VanGemeren, ed. *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1997, 1. sēj, 866. lpp.) Iepriekšējais apraksts tiek papildināts, lai attēlotu pilnīgu pamestību uz zemes: “Tanī laikā katrā vietā, kur tagad stāv tūkstotis vīnakoku tūkstoš sudraba gabalu vērtībā, būs tikai ērkšķi un čūkšļi. Turp ies tikai ar bultām un stopiem, jo visa zeme būs kļuvusi par ērkšķiem un čūkšļiem.” (Jes. 7:23, 24)

“Sabiedrotais – slogs nevis palīgs”

Jesajas 8. nodaļa ir Jesajas 7. nodaļas pravietojuma paplašinājums. Šeit minēts spriedums pret Jūdu, kā arī citi elementi. Paziņojums sākas ar neparasto ebreju vārdu *mahēr šālāl ḥāš baz*, ko saņem Jesajas dēls (skat. Jes. 8:1, NASB). Parasti tas tiek tulkots kā ‘tuvojās laupīšana’ un ‘ātrs guvums’. Bērna vārds kalpotu kā atgādinājums tautai (sal. Jes. 8:18) par Dieva pravietoto gan Jūdas ienaidniekiem, kuri stāv pie vārtiem, gan arī pašai Jūdejai, nākamajam Asīrijas upurim (Jes. 8:4, 8; sal. ar Jes. 7:17).

Saistībā ar Aramu un Israēlu vēlreiz tiek pravietots: “Jo, iekāms vēl zēns mācēs saukt: mans tēvs, mana māte, – Damaskas mantu un Samarijas laupījumu aiznesīs projām Asīrijas ķēniņam.” (Jes. 8:4) Turpmākajos pantos sniegta cita informācija par šiem notikumiem: “Tas Kungs liks pārvelties pār viņiem varenās un plašās Eifratas upes ūdeņiem, tas ir, Asīrijas ķēniņam ar visu viņa karaspēku. Un tas kā milzu upe izplūdīs pa visām tās pietekām, izkāps ārā no visiem saviem krastiem.” (Jes. 8:7) Pēc šī panta pravietis norāda uz nākamo asīriešu spēku upuri: “Ielauzīsies Jūdā, pāršļāksies pāri tai un pārplūdinās to visu, tā ka ūdens sniegsies iedzīvotājiem līdz kaklam, un ar saviem izplestajiem spārniem piepildīs visu tavu zemi, Imanuēl, cik tālu tā vien sniedzas!” (Jes. 8:8)

Pat pēc šiem paziņojumiem 2. Ķēniņu grāmatas 16. nodaļa ziņo, ka Jūdas ķēniņš joprojām labprātāk uzticas Asīrijas suverenitātei: “Tāpēc Ahass sūtīja vēstnešus pie Asīrijas ķēniņa Tiglat-Pilesera, sakot: “Es esmu jūsu kalps un jūsu dēls; nāc un atbrīvo mani no Aramas ķēniņa rokas un no Israēla ķēniņa rokas, kas ceļas pret mani.” (2. Ķēn. 16:7, NASB) Lai saņemtu Asīrijas atbalstu, Ahass nosūta daļu no savas valsts dārgumiem (2. Ķēn. 16:8). Pēc tam pravietojums piepildās. Aramu uzvar asīrieši (2. Ķēn. 16:9). Pravietojuma piepildījums attiecībā uz Jūdu ir atklāts 2. Laiku 28:20, 21: “Tad pret viņu cēlās Tilgat-Pilesers, Asīrijas ķēniņš, un tas viņu nomāca un nepalīdzēja viņam. Kaut gan Ahass ņēma no Tā Kunga nama un ķēniņa pils, un no lielkungiem un deva Asīrijas ķēniņam, bet tas viņam neko nelīdzēja.”

“Uzticies Svētajam”

2. Laiku grāmata sniedz noteiktu informāciju, kas varētu dot papildu ieskatu mūsu pētījumā. Jesajas 8. nodaļa sniedz skaidru pravietisku paziņojumu attiecībā par tā laika Jūdas ienaidniekiem. Jesajas dēla vārdā ietverts spilgts vēstījums. Iespējams, ķēniņš (tāpat kā daudzi Jūdas iedzīvotāji) domāja, ka pravietiskais paziņojums par Jūdas turpmāko iznīcināšanu ir daļa no “viltus ziņām”. Tas minēts Jes. 8:12: “Neturiet par sazvērestību visu to, ko šī tauta tā sauc, un nebīstieties no tā, no kā šī tauta bīstas, un neturiet to par kaut ko šausmīgu.” Bībelē teikts, ka ķēniņš neatgriežas pie Tā Kunga: “Tagad tas pats ķēniņš Ahass savas ciešanas laikā kļuva vēl neuzticīgāks Tam Kungam.” (2. Laiku 28:22, NASB)

Bībelē aprakstītas dažas viņa darbības: “.. jo viņš upurēja kaujamos upurus Damaskas dieviem, kuri bija viņu sakāvuši, un sacīja: “Tāpēc ka Aramas ķēniņu dievi ir viņiem palīdzējuši, es gribu tiem nest kaujamos upurus, lai tie sniegtu palīdzību arī man.” Bet tie kļuva viņam par krišanu un visam Israēlam. Un Ahass savāca kopā Dieva nama svētos traukus, sasita tos un izkausēja no tiem zeltu. Viņš aizslēdza Tā Kunga nama durvis un uzcēla pats sev altārus uz katra stūra Jeruzalemē. Un viņš ierīkoja arī ikvienā Jūdas pilsētā augstieņu svētnīcas, lai varētu nest kvēpināmos upurus svešiem dieviem, tā izaicinādams Tā Kunga, savu tēvu Dieva, dusmas.” (2. Laiku 28:23–25)

Šīs daļas pēdējā sadaļā Kungs mudina Savus uzticīgos bērnus: “Neturiet par sazvērestību visu to, ko šī tauta tā sauc, un nebīstieties no tā, no kā šī tauta bīstas, un neturiet to par kaut ko šausmīgu. Nē, bet turiet gan par svētu (citos tulk. – *par svētnīcu*) To Kungu

Cebaotu, bīstieties Viņu, Viņš lai jums iedveš bailes un šausmas!” (Jes. 8:12–14, NASB) Ahasa laikā svētnīca tiek apgānīta, un līdztekus citām darbībām viņš “aizslēdza Tā Kunga nama durvis” (2. Laiku 28:23, 24) Tātad šajā kritiskajā brīdī Tas Kungs kādam būs “svētnīca”, svētuma centrs, “citiem – klupšanas akmens un piedauzības klints.” (Jes. 8:14)

Šajā sakarā Elena Vaita komentē: “Bet Jehovam vēl Jūdā bija uzticīgi ļaudis, kas noteikti atsacījās pielūgt elkus. Uz tiem cerībā skatījās Jesaja, Miha un viņu līdzgaitnieki, vērojot sabrukumu Ahasa valdīšanas pēdējos gados. Svētnīca gan bija aizslēgta, bet uzticīgos iedrošināja pravieša vārdi: “Ar mums ir Dievs!”, “Turiet par svētu to Kungu Cebaotu, bīstieties Viņu, Viņš lai jums iedveš bailes un šausmas! Tad Viņš būs svētums [...]” (Jes. 8:10,13,14) (“Pravieši un ķēniņi”, 330. lpp. oriģ.)

III. PRAKSE

1. Mēs uzzinām, ka ķēniņš Ahass labprātāk uzticas Asīrijas aliansei, nevis balstās uz Dieva apsolījumiem. Cilvēkiem ir vieglāk paļauties uz cilvēcīgu iejaukšanos, nevis uz Dieva sniegumu. Kāpēc ticīgajiem dažreiz ir grūti ticēt Dieva apsolījumiem krīzes laikā? Pārdomājiet 2. Laiku 28:22: “Un pat tanī laikā, kad viņš bija stipri spaidīts, viņš, ķēniņš Ahass, vēl vairāk noziedzās pret To Kungu.”
2. Jesajas grāmatas 8. nodaļā pravietis paziņo par Jūdā iznīcināšanu. Šīs gaidāmās ziņas tautai varēja tikt dotas tāpēc, lai pamudinātu meklēt Dieva palīdzību; ienaidnieks nebūtu varējis viņus iznīcināt, ja tauta būtu meklējusi Dieva aizsardzību. Viņiem bija vairāk jābaidās no Kunga, sava Dieva, nekā no Asīrijas ķēniņa. Ko jūs jūtaties, kad saņemat dzīvē kādu brīdinājumu? Pārrunājiet, kā tas jums ir palīdzējis!
3. 2. Laiku 28:19 teikts: “Jo Tas Kungs pazemoja Jūdu Ahasa, Jūdā ķēniņa, dēļ, tāpēc ka viņš bija bezdievīgi dzīvojis Jūdā un smagi noziedzies pret To Kungu.” Kā viena cilvēka uzvedība var radīt postu citiem? Kādu mācību varam gūt no Jes. 8:18: “Redzi, šie esmu es un tie bērni, ko Tas Kungs man devis par zīmi un brīnumu Israēlā no Tā Kunga Cebaota, kas mājā Ciānas kalnā.” ?

Cēlais miera ķēniņš: 23.–29. JANVĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: Jesajas 9. nodaļa

I. PĀRSKATS

Jesajas grāmatas 8. nodaļas pēdējais posms runā par to, ka Israēls noraida gaismu (Jes. 8:19–22). Viņi ieslīguši tumsā tik lielā mērā, ka konsultējas ar mēdijiem un magiem. Jesajas 9. nodaļa ievieš gaismas motīvu kā pretstatu Israēla garīgajai tumsai. Israēls redzēs “lielu gaismu” un “viņiem atspīdēs gaisma” (Jes. 9:2, NASB). Gaisma šajā nodaļā ir ne tikai atsaucē uz Dieva godību, kas izvedīs Viņa tautu no tumsas un drūmajiem apstākļiem; šo izteicienu var saprast arī kā atsauci uz nākamo Mesiju. Autors nosauc Mesijas īpašības: “Viņa vārds ir: Brīnums, Padoma devējs, Varenais Dievs, Mūžīgais Tēvs un Miera Valdnieks.” (Jes. 9:5) Visi Mesijas vārdi vai rakstura iezīmes tiek plaši atklātas Bībelē un jo īpaši – Jesajas grāmatā.

Šajā stundā tiek pētītas trīs galvenās tēmas: “No tumsas uz gaismu”, “Mesija kā pasaules gaisma” un “Mesijas raksturs”.

II. KOMENTĀRI

No tumsas uz gaismu

Jesajas 8. nodaļas pēdējos pantos aprakstītas Jūdās iedzīvotāju nelaimes un kļūmīgie piedzīvojumi: “Jāturas pie bauslības un liecības! Ja nē, tad runātam vārdam neausīs rīta gaisma!” Tie blandīsies apkārt pa visu savu zemi, būdami nelaimīgi un izsalkuši. [...] Lai viņi skatās uz augšu vai uz zemi, visur tiem pretī raudzīsies tikai nomāktība bēdās un tumsa; viņus visus pārņēmis izbaļļu pilns drūmums, un viņi maldās necaurredzamas nakts tumsībā.” (Jes. 8:20–22). Tādējādi Dieva ļaudis staigā tumsā galvenokārt tāpēc, ka ignorē un noraida pravietisko Dieva Vārdu. Viņi atdala sevi no Gaismas. Elena G. Vaita ziņo: “Jesajas laikā dievišķās atziņas trūkuma dēļ cilvēku garīgā izpratne bija visai tumša. Sātans bija ilgi pūlējies, lai ļaudis savu Radītāju uzlūkotu kā grēka, ciešanu un nāves autoru. Viņa pieviltie Dievu iedomājās kā cietsirdīgu un pavēlošu Būtni, kas modri gaida, lai apsūdzētu un notiesātu, nevēloties grēcinieku pieņemt, kamēr vien ir kāds likumīgs iegansts palīdzību nesniegt. Mīlestības bauslību, kas valda Debesīs, jaunais viltnieks attēloja kā ierobežojumu cilvēku laimei, kā apgrūtinošu jūgu, no kura būtu labi izbēgt.” (“Pravieši un ķēniņi” 311. lpp. oriģ.)

Bet tumšās dienas pārvērtīsies par izcili gaišu un mirdzošu pieredzi. Tieši to mēs atrodam Jesajas grāmatas 9. nodaļā (1. – 5. pants). Bībele norāda uz apsoliņumiem un cerību, ko Dievs ir devis Savai tautai apspiestības vidū. Tāpēc šī tēma attiecas uz Jūdās atbrīvošanu, kuru īstenoš lielā gaisma. Jes. 9:1 aprakstīta nākotnes aina: “Cilvēki, kas staigāja tumsā, ir redzējuši lielu gaismu: tiem, kas dzīvo nāves ēnas zemē, spīd gaisma.” Šeit paziņots par atjaunošanas aktu – Dieva ļaužu atbrīvošanu no apspiedēja pavadīs Dieva klātbūtnes spilgtums. “Tu vairosi tautu, Tu tai dosi lielu prieku, tā priecāsies Tavā priekšā kā pļaujamā laikā [...]” (Jes. 9:2) Šis pats izteiksmes veids sastopams arī Jesajas grāmatas 60. nodaļā, kad Dievs iedrošina Savus ļaudis, kas atgriežas no trimdas: “Celies, topi apgaismota! Jo tava gaisma nāk, un Tā Kunga godība uzlec pār tevi.” (Jes. 60:1) Vai iespējams, ka Tas Kungs iejauksies par labu savai tautai? Jesaja to apstiprina: “Jo jūs salauzīsiet viņu nastas jūgu un nūju uz viņu pleciem.” (Jes. 9:3, NASB).

Mesija kā pasaules gaismā

Mateja evaņģēlija autors atsaucas uz Jesajas pravietojumiem. Viņš saka: “Bet Jēzus, dzirdēdams, ka Jānis nodots, atgriezās Galilejā. Viņš atstāja Nācareti un aizgāja dzīvot Kapernaumā, piejūras pilsētā, Zebulona un Naftaļa robežās, ka piepildītos pravieša Jesajas vārds.” (Mat. 4:12–14). Jaunās derības autors norāda uz Jesajas pravietojumu piepildīšanos (skat. Jes. 9:1, 2).

Ievērojiet – Bībele skaidro pati sevi; šajā gadījumā Matejs izskaidro Jesajas pravietojumu. Tas ļauj lasītājam droši un ar pārliecību izprast Jes. 9:5,6 teikto. Bez tam Elena G. Vaita, atsaucoties uz šiem pantiem, paskaidro: “Israēla vēstures pēdējos gadsimtos pirms Kristus pirmās adventes pārsvarā domāja, ka par Mesijas nākšanu runā arī pravietojums [...]” (“Pravieši un ķēniņi”, 688. lpp. oriģ.)

Jesajas 9. nodaļas gaismas motīvs, kas atklājas liecībā par spožo gaismu (Jes. 9:1), kopā ar apsolījumu, ka “mums piedzims Bērns” (Jes. 9:5, NASB), skaidri norāda uz Kristu. Matejs apraksta gudros no austrumiem, kuri ierodas Jeruzalemē un vaicā: “Kur ir jaunpiedzimušais Jūdu ķēniņš? Jo mēs Viņa zvaigzni redzējām austrumu zemē un atnācām Viņu pielūgt. [...] Un, zvaigzni ieraudzījuši, tie priecājās ar varen lielu prieku. Un, namā iegājuši, tie ieraudzīja bērnu līdz ar Mariju, Viņa māti, un tie nometās ceļos un Viņu pielūdza. Tad tie atvēra savas mantas un dāvāja Viņam zeltu, vīraku un mirres.” (Mat. 2:2, 10, 11) Jāņa evaņģēlijs piedāvā bagātīgu Jēzus aprakstu saistībā uz gaismu: “Viņā bija dzīvība, un dzīvība bija cilvēku gaismā. Gaismā spīd tumsībā, bet tumsība to neuzņēma. [...] Tas bija patiesais gaišums, kas nāca pasaulē, kas apgaismo ikvienu cilvēku.” (Jāņa 1:4, 5, 9) Šajā kontekstā Jes. 9:5, 6 nepārprotami ir tieša norāde uz Mesijas atnākšanu, kurš ir “pasaules gaismā” (Jāņa 8:12) un nes mieru, brīvību, taisnīgumu un taisnību.

Mesijas raksturs

Jes. 9:5,6 redzams bagātīgs Mesijas rakstura un titulu apraksts. Pravietis apgalvo: “Viņa vārds ir: Brīnums, Padoma devējs, Varenais Dievs, Mūžīgais Tēvs un Miera Valdnieks.” (Jes. 9:5) Tālāk sniegts īss minēto mesiānisko īpašību pētījums.

Nākamais Ķēniņš – Mesija – būs “Brīnums”. Lietvārds “Brīnums” parādās arī Jes. 25:1 un 29:14; viena no nozīmēm ebreju vārdam, no kura tas cēlies, ir ‘tas, kurš grasās veikt brīnumu, brīnumdaris’. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 3. sēj., 928. lpp.) Šis pats termins lietots Mozus dziesmā: “Kas ir tāds kā Tu, ak, Kungs! Kas ir tāds kā Tu starp dieviem, varens Savā svētumā, bijāms Savā godībā, brīnumu darītājs (ebr. ‘ōšê pele’)?” (2. Moz. 15:11) Vēlāk Jesaja izmanto to pašu izteicienu: “Ak, Kungs, Tu esi mans Dievs, es Tevi cildināšu, es teikšu Tavu Vārdu, jo Tu dari brīnumus!” (Jes. 25:1) Citiem vārdiem sakot, tā ir atsaucē uz Varenā Dieva brīnišķīgo sniegumu un glābšanas darbiem.

Cits Mesijas raksturojums Jesajas 9. nodaļā ir “Padomdevējs”. Ebreju valodā termins *yô’eš* atspoguļo ideju par kādu, “kurš vienmēr zina, ko darīt.” (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 2. sēj., 403. lpp.) Izteiciens norāda uz gudru cilvēku, padomdevēju un/ vai kādu, kurš pareizi vada. Tā ir Jes. 1:26 ietvertā doma: “Un Es tev došu atkal tiesnešus kā citkārt un padomdevējus kā sākumā.”

Visbeidzot izpētīsim vārdkopu “Varenais Dievs” (*’El gibbôr*). Vārds *gibbôr* saistīts ar spēku un drosmi kaujā, tā iespējamais tulkojums ir ‘Dievs – Varonīgais spēks’ vai ‘Dievs varonis’. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner, *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, 1. sēj., 172. lpp.) Mēs redzam šo ideju iemiesotu Jes. 42:13: “Tas Kungs nāk kā

varonis, kā karavīrs Viņš uzsāk kara gaitu, Viņš liek atskanēt kara saucienam, Viņš nostājas kā varonis pret Saviem ienaidniekiem.” Džons Osvalds pamatoti komentē: “Visur, kur Bībelē sastopams *’Ēl gibbôr*, nav šaubu, ka šis termins attiecas uz Dievu.” (*The Book of Isaiah: Chapters 1–39, The New International Commentary on the Old Testament*, 247. lpp.)

III. PRAKSE

1. Jesajas 8. nodaļas pēdējos pantos teikts, ka cilvēki noraida Dieva dotos padomus un vēršas pēc padoma pie burvjiem un zīlniekiem, kas viņus ved garīgā tumsā. Tomēr Dieva žēlsirdība sola Viņa ļaudis no tās atbrīvot un dot viņiem gaišāku nākotni. Kungs ir vienīgais, kas var tumsu pārvērst gaismā. Dalieties ar jebkuru notikumu savā dzīvē, kurā tumši apstākļi ar Dieva rūpību un iejaukšanos kļūst par gaišu pieredzi.
2. Jes. 2:5 Dievs aicina Savu tautu: “Ak, Jēkaba nams, nāciet un staigāsim Tā Kunga gaismā.” Kā jūs personīgi saprotat Jēzus padomu Jāņa 8:12: “Es Esmu pasaules gaisma: Kas seko man, tas nestaigās tumsā, bet tam būs dzīvības gaisma”? Ko nozīmē “dzīvības gaisma”?
3. Jes. 9:5 aprakstītas daudzas Mesijas iezīmes, kas saistītas ar Viņa mūžīgo valstību. Praviētis raksta: “Viņa vārds ir: Brīnums, Padoma devējs, Varena Dievs, Mūžīgais tēvs un Miera valdnieks.” Kuras no šīm Dieva iezīmēm jums ir vissvarīgākās? Kāpēc?

Tēlojot Dievu: 30. JANVĀRIS–5. FEBRUĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: Jes. 13, 14, 24–27

I. PĀRSKATS

Jesajas 13. un 14. nodaļā tiek pētīta tiesas ideja, iekļaujot Kunga dienas motīvu. Tiesa ir dievišķa iniciatīva, kas varētu paziņot par ciešanu laikmeta noslēgumu vai jauna prieka laikmeta sākumu. Tiesa varētu notikt pār svešu tautu (kā tas notiek Jesajas grāmatas 13., 14. nodaļā) vai arī pār Dieva ļaudīm. Jesajas 24. nodaļa ziņo, ka Tā Kunga spriedumam ir universāls raksturs. Jesajas 25. un 26. nodaļa ir kā daļa no dziesmas, kas paziņo par Jūdas atjaunošanu, taču ietver sevī arī eshatoloģisku norādi par gala laikā atpestītajiem.

25. nodaļa ir sadalīta trīs daļās: Slavē Dievu par uzvaru (1. – 5. pants); Svētki Dieva tautai (6. – 8. pants) un Kunga uzvara pār ienaidniekiem (9.–12. pants).

Jesajas 26. nodaļā aplūkotas izpirkto pazīmes tagad, kad viņi ir uzticīga tauta (nevis grēcīga tauta kā 1. nodaļā); un starp citām pazīmēm viņi arī paliek uzticīgi.

Šajā pētījumā ir trīs galvenās tēmas: “Dieva tiesa”, “Uzvaras nodrošināšana” un “Uzticīgā tauta”.

II. KOMENTĀRI

Dieva tiesa

Tiesas tēma Bībeles pravietiskajā literatūrā minēta vairākkārt. Tiesa varētu beigties ar ciešanu noslēgumu un jauna prieka laikmeta sākumu (Jes. 42:1) vai arī atnest iznīcību, kā arī paziņot par iznīcību nākotnē, kā tas notiek Jesajas 13., 14. un turpmākajās nodaļās. Šīs tiesas dienas dažreiz tiek pasludinātas, izmantojot izteicienu “Tā Kunga diena”, kā tas redzams Jesajas grāmatas pirmajā pusē.

Tā Kunga diena var būt atjaunošanas diena: “Un tad notiks tanī dienā, ka Es aicināšu Savu kalpu Ēlĵakīmu, Hilķijas dēlu. Es viņu apģērbšu ar tavu amata tērpu un apjozīšu ar tavu jostu, un nodošu tavu amatu viņa rokā, lai viņš top par tēvu Jeruzalemes iedzīvotājiem un Jūdas namam. Un Es likšu Dāvida nama atslēgu uz viņa pleciem, un viņš atvērs, un neviens neaizvērs, un viņš aizslēgs, un neviens neatslēgs.” (Jes. 22:20–22)

Tomēr Tā Kunga diena varētu būt arī iznīcības diena, kā tas notiek Jesajas 13. un 14. nodaļā attiecībā uz Babilonas un Asīrijas postījumiem. Tiesai (ieskaitot atsauci uz “dienu”) varētu būt negatīva ietekme arī uz Jūdu (Jes. 2:12; Jes. 3:13, 14, 18), taču šī iezīme ir biežāk redzama spriedumā pret svešām tautām.

Tiesa sākas pēc Dieva iniciatīvas: “Es pats esmu aicinājis Savus svētītos Savu dusmu tiesas lēmumu izpildīšanai, arī Savus stipros karavīrus, kas ir prieka pilni Manā godībā un skaļi jūsmo par to.” (Jes. 13:3) Ebreju valodā nav parasts sākt teikumu ar teikuma priekšmetu, bet gan ar darbības vārdu; tomēr šajā pantā redzams izņēmums. Šeit uzsvērts “Es”. No otras puses, tā ir ievērojama norāde uz Dievu kā visaugstāko Valdnieku pār zemes spēkiem. Tas uzsvērts arī Jesajas grāmatas 14. nodaļā: “Tas Kungs Cebaots ir zvērējis, sacīdams: “Tiešām, kā Es esmu nodomājis, tā tas notiks, un, kā Es esmu nolēmis, tā tas piepildīsies.” (Jes. 14:24) No otras puses, atsaucoties uz “vareno Dievu” Jes. 9:6, autors Jes 13:3 lieto vārdu *gibbwōr* (‘varens’), runājot par Viņa varenajiem. Tie ir “dusmu piepildīšanas rīki” (Jes. 13:5).

Vēl viens svarīgs tiesas elements ir tuvums. Piemēram, “jo Tā Kunga diena ir tuvu” (Jes. 13:6) vai “Lūk, nāk Tā Kunga diena” (Jes. 13:9). Kaujai gatavā karaspēka attēls ir

aprakstīts šeit: “Tas Kungs Cebaots kārtos karaspēku karam!” (Jes. 13:4) Tā būs dusmu diena. Tas Kungs saka: “Es pats esmu aicinājis Savus svētītos Savu dusmu tiesas lēmumu izpildīšanai.” (Jes. 13:3) “Redzi, Tā Kunga diena nāk, briesmīga ar dusmām un ar karstu bardzību, lai pārvērstu zemi par tukšnesi un iznīcinātu tajā esošos grēciniekus.” (Jes. 13:9). “Tādēļ Es satricināšu debesis, zeme izkustēsies no savas vietas aiz Tā Kunga Cebaota dusmām Viņa lielās bardzības dienā.” (Jes. 13:13)

Vēl viens ievērojams Kunga tiesas elements ir iemesls pēdējai atmaksai un iznīcināšanas dienai: “Jā, Es piemeklēšu pasaules ļaunumu un bezdievju noziegumu; Es iznīcināšu lepno augstprātību un pazemošu varmāku lielību [..].” (Jes. 13:11) Visi šie grēki ir iemiesoti burtiskajā un garīgajā Babilonā.

Pārliecība par uzvaru

Kaut arī Jesajas 13. un 14. nodaļas pravietojumi 14. nodaļas beigās koncentrējas uz Babilonu un Asīriju, iekļauta ir visa zeme: “Šis lēmums ir pieņemts par visu zemi, tā ir tā roka, kas izstiepta pār visām tautām.” (Jes. 14:26) Nav šaubu, ka Jesajas pravietojumu eshatoloģiskās sekas ietver visu Visumu. Šis jēdziens ir attīstīts arī Jesajas 24. nodaļā: “Redzi, Tas Kungs izposta zemi un padara to tukšu; Viņš pārvērsīs tās seju un izklīdina tās iedzīvotājus.” (Jes. 24:1, NIV) Tāpēc “lāsts aprij zemi, un tie, kas tajā dzīvo, tiek atzīti par vainīgiem” (Jes. 24:6, NASB), “jo tā pārkāpšana ir smaga.” (Jes. 24:20, NASB) Ir skaidrs, ka jautājums nav pret zemi kā radīšanas elementu, bet gan pret tās pārkāpumiem. Labā ziņa galu galā ir tā, ka “Kungs Cebaots valdīs” (Jes. 24:23).

Jesajas 25. nodaļa ir slavas dziesma par Dieva labvēlību Kunga eshatoloģiskajā dienā. Nodaļai ir trīs skaidras sadaļas. Tās ir no 1. līdz 5. pantam, no 6. līdz 8. pantam un no 9. līdz 12. pantam. Pirmā daļa ir slavas dziesma par to, ko Dievs ir darījis Savas tautas labā pēc ilgstošām sāpēm un ciešanām. Dievs ir paveicis to, ko Viņš ir iecerējis Savai tautai: “Ak, Kungs, Tu esi mans Dievs, es Tevi cildināšu, es teikšu Tavu Vārdu, jo Tu dari brīnumus! Tavi lēmumi kopš seniem laikiem ir patiesi un uzticības cienīgi.” (Jes. 25:1) Viņš ir gāzis Savas tautas apspiedēju varas. “Jo Tu esi padarījis pilsētu par akmeņu kaudzi, stipro pili par drupu kopu, svešinieku pili par neapdzīvotiem graustiem, tās nekad vairs neuzcels.” (Jes. 25:2) Tādējādi šī uzslava ir prieka un laimes zīme par uzvaru. Dievs tiek paaugstināts caur darbiem, kurus Viņš ir paveicis.

Šīs nodaļas otro daļu veido 6. – 8. pants. Saturs uzsver Dieva tautas svinēšanu. Kungs ir atjaunojis prieku un mieru viņu zemē. Dievs no viņu dzīves ir izslēdzis tumšo ciešanu laiku. Dievs ir atņēmis viņu sāpes un asaras. Ir pienācis svētku laiks, jo “Tad Tas Kungs Cebaots sarīkos uz šī kalna visām tautām lepnu mielastu – mielastu ar vecu vīnu, ar trekniem ēdieniem, ar ilgi taupītu un labi nogulējušos vīnu.” (Jes. 25:6) Bēdas ir izraidītas uz mūžīgiem laikiem: “Nāvi Viņš izdeldēs uz mūžīgiem laikiem, un Dievs Tas Kungs nožāvēs visas asaras no ļaunajiem vaigiem un liks izzust Savas tautas negodam visā zemes virsū, jo Tas Kungs to ir runājis.” (Jes. 25:8)

Šīs nodaļas pēdējā sadaļa sākas 9. pantā un beidzas 12. pantā. Šeit sīkāk aprakstīta pirmajā sadaļā atrodamā Dieva dziesma, šeit izskan slava Dievam par gaidīto sniegumu: “Redzi, tas ir mūsu Dievs, mēs paļāvāmies uz Viņu, ka Viņš mūs izglābs! Tas ir mūsu Kungs, uz Viņu mēs cerējām! Priecāsimies un līksmosimies par Viņa žēlastību!” (Jes. 25:9), “Un Viņš sagāzīs tavus stipros augstos mūrus, tos notrieks pie zemes pīšļos.” (Jes. 25:12) Tādējādi Dieva tauta “priecāsies un līksmosies par Viņa pestīšanu. “Un Tā Kunga roka dusēs uz šī kalna.” (Jes. 25:9, 10)

Uzticīgā tauta

Jesajas grāmatas 26. nodaļas dziesma papildina iepriekšējās nodaļas dziesmu. 1. – 10. pants jo īpaši uzsver šīs tēmas nozīmi attiecībā uz atpirtajiem (vispirms un galvenokārt, attiecinot to uz Jūdās tautu, kas atgriežas mājās no deportācijas Bābelē). Šīs sadaļas runā par uzticību. Jautājums ir: “Kas ir spējīgs ieiet pa vārtiem un piedalīties dzīrēs?”

Dziesma pilsētu raksturo kā aizsargājamu. Tagad nāk pavēle: “atveriet vārtus”, “lai ienāk taisnīgā tauta, tā, kas paliek uzticīga.” (Jes. 26:2, NASB) Tauta vairs nav grēcīga (1. nodaļa), bet gan taisnīga. Ar nozīmi ‘taisnīgs’ lietotais ebreju vārds ir *šaddiq*, saskaņā ar ebreju leksiku tas apzīmē vairākas lietas: ‘taisns cilvēks; tāds, kas pareizi uzvedas un tiek galā ar savu dzīvi’; ‘dievbijīgs cilvēks, kas pieder Jahves kopienai’; ‘dievbijīgs cilvēks, kuram patīk būvēt’ un ‘tas, kurš tiek uzskatīts par taisnīgu, pareizs’. Īsāk sakot, *šaddiq* raksturo cilvēku, kurš ir taisnīgs, taisns un dievbijīgs. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 3. sēj., 1002. lpp.) Turklāt šie Jesajas grāmatas 26. nodaļas panti sniedz sīkāku informāciju par izpirkto iezīmēm un papildina arī iepriekšējo domu virzienu: uzticīgais “paliek uzticīgs” (Jes. 26:2, NASB) vai, kā tulkots Jaunajā starptautiskajā versijā, “saglabā ticību”. Vēl viena atpestīto īpašība ir tā, ka viņi paļaujas uz To Kungu, kas divreiz tiek uzsvērts Jesajas 26:3, 4: “Viņi paļaujas uz Tevi. Uzticieties Kungam uz visiem laikiem.” (NRSV)

Jes. 26:7 atpestīto raksturošanai ievieš jaunu vārdu (šajā gadījumā – īpašības vārdu). Tas ir ebreju vārds *yāšār*, kas raksturo ‘pareizu jeb taisnīgu (personu)’. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 2. lpp., 450. lpp.) Jes. 26:7 teikts: “Taisnā ceļš ir līdzens, Tu līdzini un dari taisnu taisnā teku.” Jes. 26:8, 9 ir sniegti citi elementi tās ticīgās tautas pieredzē, kas dosies uz izpirkto pilsētu: “Arī Tavu tiesu ceļā mēs gaidām, Kungs, uz Tevi; pēc Tevis ilgojas mums dvēsele. Mana dvēsele meklē Tevi arī naktī, mans gars ilgojas pēc Tevis; kad Tu sodi pasauli, tad tās iedzīvotāji mācās taisnību.” (Jes. 26:8, 9)

III. PRAKSE

1. Šķiet, ka tiesas aina daudziem ir šausminoša un briesmīga. Taču bieži bailes no gaidāmā sprieduma mudina cilvēkus meklēt Kungu un beidzot iet pestīšanas ceļu. Ko mēs varam mācīties no Jesajas grāmatas tiesas ainām? Izlasiet Jesajas 24. nodaļu, jo īpaši, formulējot savu atbildi.
2. Jesajas 25. nodaļā Dievs jau iepriekš ir parādījis uzticību Savas tautas atbrīvošanai no ienaidnieku apspiešanas. Viņš tos gāzīs ar Savu vareno spēku. Dievs dos cilvēkiem mieru un prieku. Viņš ir nodrošinājis uzvaru pagātnē un nesīs mums uzvaru arī nākotnē. Dievs ir mūsu uzvara, un varenā Dieva spēks mums var būt uzvara pār ciešanām, sāpēm un grēkiem. Kādu cerību šī doma mums dod, ieskatoties lielo eshatoloģisko svētku dienā, ko Dievs ir sagatavojis Savai mīlotajai tautai?
3. Jesajas 26. nodaļā aprakstītas dažas to cilvēku īpašības, kuri gatavojas iekļūt apsargātās pilsētas vārtos. “Taisnā tauta” un tie, kas saglabā ticību, “var ienākt” (Jes. 26:2, NRSV). Kā jūs, paturot prātā šos pantus, raksturotu savu ticības pieredzi pēdējā laikā?

7. tēma

Asīriešu sakāve: 6. – 12. FEBRUĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: Jes. 36., 37., 38. nodaļa

I. PĀRSKATS

Jesajas 36. nodaļas pirmajā daļā (1. – 10. pants) varam redzēt, ka Asīrijas pavēlnieks Rabsaks mēģina maldināt Jūdās tautu, lai tā noticētu Asīrijas ķēniņa vēstījumam. Viņš mēģina pārliecināt Jūdās vadītājus neticēt Dievam.

Jesajas 37. nodaļa atklāj, kā ķēniņš Hiskija sēro par ierēdņa atnestajām sliktajām ziņām. Tomēr Tas Kungs sūta vēstījumu Hiskijam, kurš apliecina savu ticību Tam Kungam (Jes. 37:16–20).

Saskaņā ar Jesajas 38. nodaļu ķēniņš Hiskija saslimst, un Dievs ar pravieša Jesajas starpniecību informē viņu par gaidāmo nāvi. Ķēniņš Hiskija sauc uz Kungu, un Tas Kungs viņam atbild, apsolot vēl piecpadsmit dzīves gadus. Šajā grūtajā laikā Hiskija raksta skaistu psalmu, kurā viņš izsaka savas domas par Dievu un savu tumšo pieredzi. Pētījumā tiks apskatītas trīs galvenās tēmas: “Kam mēs uzticamies?”, “Kāpēc jāuzticas Dievam?”, “Dievs un personīgās nelaimes”.

II. KOMENTĀRI

Kam mēs uzticamies?

Jesajas 36.–39. nodaļā ir ietverti stāstījumi, kuros sīki aprakstīts vēl viens militārs izaicinājums, ar kuru sastopas Jūdeja. Tas notiek Hiskijas laikā. 2. Laiku grāmata un 2. Ķēniņu grāmata Hiskiju raksturo kā lielu reformatoru reliģisko jautājumu ziņā: “Savas valdīšanas pirmā gada pirmajā mēnesī viņš atkal atvēra Tā Kunga nama durvis un saveda tās kārtībā.” (2. Laiku 29:3); un viņš sacīja levītiem: “Uzklausiet mani, jūs, levīti! Tagad nu svētījieties paši un svētījiet Tā Kunga, jūsu tēvu Dieva, namu un izmetiet ārā nešķīstību no šīs svētās vietas!” (2. Laiku 29:5) Bībeles pierakstos norādīts, ka “Viņš paļāvās uz To Kungu, Israēla Dievu, un pēc viņa nebija otra tāda kā viņš starp visiem Jūdās ķēniņiem, arī priekš viņa tāda nebija bijis.” (2. Ķēn. 18:5)

Asīrijas vara ir nākusi pret Israēlu, un Samarija tiek sagūstīta, jo “viņi nepaklausīja Tā Kunga, sava Dieva, balsij, bet pārkāpa viņa derību.” (2. Ķēn. 18:12) “Bet ķēniņa Hiskijas četrpadsmitajā valdīšanas gadā nāca Asīrijas ķēniņš Sanheribs uzbrukumā pret visām stipri nocietinātām Jūdās pilsētām, un viņš tās iekaroja.” (2. Ķēn. 18:13) Šķiet, ka grūti apstākļi vienādi ieskauj gan labus, gan sliktus cilvēkus.

Kaut kāda iemesla dēļ Hiskija saceļas pret Asīriju, un krīze sasniedz augstāko punktu. Sanheriba sūtnis Rabsaks nāk pie Jūdās ķēniņa ar vēstījumu, kurā ir ietverta lietas būtība: “Kam tu uzticies?” (Jes. 36:5, NKJV) Hiskijam ir dažas alternatīvas: vai tu paļauies uz Ēģipti (Jes. 36:6)? Vai uzticies Kungam (Jes. 36:7)? Vai arī gatavojies paļauties uz Asīrijas ķēniņu (Jes. 36:8)? Asīriešu sūtnis atklāj Dieva tautas vadītājiem savu pamatojumu, kāpēc nav saprātīgi uzticēties citiem, bet tikai viņam. Neuzticieties Ēģiptei, jo tā ir kā “aizlauzta niedre” (Jes. 36:6). Neuzticieties Tam Kungam. Saskaņā ar Rabsaka teikto: “Neļaujiet Hiskijam jūs maldināt, sakot: Tas Kungs mūs izglābs. Vai kāds no tautu dieviem ir izglābis savu zemi no Asīrijas ķēniņa rokas? [...] Kurš no visiem šo valstu dieviem ir izglābis savas valstis no manas

rokas, lai Tas Kungs izglābtu Jeruzalemi no manas rokas?” (Jes. 36:18, 20, NRSV) Turklāt viņš apgalvo: “Tas Kungs pats man pavēlēja celties pret šo zemi un to izpostīt!” (Jes. 36:10)

Visbeidzot Asīrijas emisārs pārliecina Jūdas pārstāvjus paļauties uz Asīriju, noslēdzot darījumu ar asīriešiem: “Neklausaities uz Hiskiju! Jo tā saka jums Asīrijas ķēniņš: slēdziet mieru ar mani un uzticieties man! Tad ikviens ēdīs no sava paša vīnakoka un ikviens no sava paša vīgeskoka un dzers ūdeni no savas paša akas, kamēr es nākšu un vedīšu jūs zemē, kas tāda pati kā jūsējā, labības un vīna pilna, zemē, kas maizes un vīnadārzu pilna!” (Jes. 36:16, 17) Ja Jūda tam piekristu, tas būtu parādījis viņu nicinājumu pret Dievu.

Kāpēc jāuzticas Dievam?

Interesanti, ka Asīrijas emisārs zina – Hiskija paļaujas uz To Kungu. Šķiet, ka viņš baidās no monarha ticības, jo cenšas pārliecināt Jūdas pārstāvjus neuzticēties Tam Kungam (Jes. 36:7): “Un Hiskija lai jūs neapmierina ar Dievu To Kungu, kad viņš saka: Tas Kungs droši vien mūs izglābs, mūsu pilsēta nekritīs Asīrijas ķēniņa rokās!” (Jes. 36:15) “Hiskija tikai lai jūs nepieviļ, kad viņš saka: Tas Kungs mūs izglābs! – Vai tad kāds no citu tautu dieviem ir savu zemi izglābis no Asīrijas ķēniņa rokas?” (Jes. 36:18)

Bībeles pieraksti vēstī par Hiskijas galveno tikumu: “Viņš paļāvās uz To Kungu, Israēla Dievu; tā ka pēc viņa neviens nebija līdzīgs visiem Jūdas ķēniņiem.” (2. Ķēniņu 18:5) Tāpat šajā krīzes brīdī Hiskija meklē To Kungu un lūdz. Viņa lūgšana ir viena no skaistākajām lūgšanām grūtību laikā: “Ak, Kungs Cebaot, Tu Israēla Dievs, kas Tu mīti pār ķerubiem, vienīgi Tu esi Dievs pār visām zemes valstīm, Tu radīji debesis un zemi! Atdari Savu ausi, ak, Kungs, un dzirdi! Atver Savas acis, ak, Kungs, un redzi! Dzirdi visus tos vārdus, ko Sanheribs sacījis, lai zaimotu dzīvo Dievu! [...] Bet tagad izglāb mūs, Kungs, mūsu Dievs, no viņa rokas, lai visas valstis virs zemes atzīst, ka vienīgi Tu esi Tas Kungs!” (Jes. 37:16, 17, 20)

Jāatzīmē Hiskijas skatījums uz Dievu un atziņa, kas ir Tas Kungs. Kungs ir patiesais pasaules Ķēniņš; nav neviena cita, kā tikai Viņš. Tādējādi Viņš ir Visuma augstākais Valdnieks, un visas valstis ir pakļautas Viņa gribai. Dievs kā Radītājs izgaismo dzīvā Dieva suverenitāti. Viņš var atbrīvot Savu tautu. Rabsaka skatījums uz Dievu ir zaimošana.

Dievs un personīgās nelaimes

Jesajas 38. nodaļā ietvertas brīnišķīgas atklāsmes par mūsu Dievu. Viņš tiek atklāts kā Ķēniņš, Radītājs un Glābējs. Viņš ir Dievs, kuru interesē Viņa tautas nacionālā labklājība. Tajā pašā laikā Viņš ir arī Dievs, kuru interesē individuāli jautājumi.

Mēs redzam Dieva personīgo interesi par Hiskiju, kad viņš saslimst: “Tad Hiskija pagriezās pret sienu un pielūdza To Kungu. [...] un Hiskija sāka gauži raudāt.” (Jes. 38:2, 3) Dievs caur pravieti nosūta Hiskijam ziņojumu: “Tā saka Tas Kungs, tava tēva Dāvida Dievs: Es dzirdēju tavu lūgšanu un redzēju tavas asaras.” (Jes. 38:5)

Šajos apstākļos Hiskija raksta psalmu. Tas atspoguļo to, kas ir viņa sirdī, pārdzīvojot personīgo krīzi – šajā gadījumā nāvējošu slimību:

1) Hiskija nenoliedz savu stāvokli: “man jānokāpj elles vārtos” (Jes. 38:10); viņš arī nedzīvo dzīves īslaicīgā rakstura noliegumā: “Pirms diena izbeidzas naktī, Tu man dari galu” (Jes. 38:12);

2) slimības dēļ viņa dzīvē ienāk daži izmisuma periodi: “Es kliecēju kā bezdelīga, kā dzērve, es ūboju kā balodis; manas acis raudzījās ilgdamās uz augšu. Ak, Kungs, man ir bail! Palīdzi man! [...] Tiešām, rūgtās ciešanas man nākušas par svētību, Tu pasargāji manu dvēseli un turēji to tālu no iznīcības un nāves bedres, jo visiem mani grēkiem Tu esi licis palikt Tev tālu aiz muguras.” (Jes. 38:14, 17);

3) tomēr Hiskija gaida uz Dievu: “Ak, Kungs, es esmu apspiests; esi mana drošība [...], atjauno man veselību un ļauj man dzīvot!” (Jes. 38:14, 16; NASB); “Tas Kungs bija gatavs mani glābt.” (Jes. 38:20);

4) viņš uzskata, ka Dievs ir piedēvis viņa grēkus: “Jo visiem maniem grēkiem Tu esi licis palikt Tev tālu aiz muguras.” (Jes. 38:17);

5) viņa nav aizvainojuma pret Dievu: “Dzīvie ir tie, kas Tev pateicas, kā es daru šodien.” (Jes. 38:19, NASB);

6) viņš liecina par Dieva uzticību: “Tēvs stāsta saviem dēliem par Tavu uzticību.” (Jes. 38:19, NASB)

Komentētājs Džons Osvalds, runājot par Hiskijas pieredzi, norāda uz dažām galvenajām atziņām, kuras būtu svarīgi apsvērt: “Šeit, iespējams, tiek minēti divi svarīgi teoloģiski aspekti. Viens no tiem ir cilvēka bezspēcības un dievišķās uzticamības atkārtošana. Pat ķēniņš ir bezpalīdzīgs nāves uzbrukuma priekšā. Pat visspēcīgākie savā ceļā tiek pazemoti. Kāpēc tad mums jāuzticas mirstīgiem cilvēkiem? No otras puses, Dievs var izraut un izrais cilvēku no pašiem nāves vārtiem un atjaunos viņu dzīvē. Viņam ir dzīvības un nāves atslēgas, un tās tiks izmantotas mūsu labā. Vai tādām Dievam nevajadzētu uzticēties? [...] Otrais punkts ir drīzāk netiešs nekā tiešs. Taču tas rodas, atbildot uz jautājumu, kāpēc šāds Hiskijas mirstības un nespēcības paziņojums būtu ievietojams šajā grāmatā. Atbilde šķiet acīmredzama – mums ar nolūku tiek skaidri pateikts, ka Hiskija nav apsolītais Mesija. Neskatoties uz spēju uzticēties Dievam un vadīt savu tautu atpakaļ no iznīcības robežas, viņš nav tas Bērns, par kuru Jesaja ir runājis. Viņš ir iemiesojis uzticību, kas ir būtiska, ja tauta vēlas kalpot Dievam, bet viņš nav tas, kurā šī uzticība jāpamato. Par šo Vienu pilnīgāku atklāsmi vēl ir priekšā (40. – 66. nodaļa).” (*The Book of Isaiah. Chapters 1–39, The New International Commentary on the Old Testament*, 682. lpp.)

III. PRAKSE

1. Kam tu uzticies? Dažreiz, kā tas notiek Hiskijas gadījumā, mūsu ticība tiek pārbaudīta, un mums ir iespēja pajauties uz To Kungu vai pajauties uz citiem. Kā krīze jums var palīdzēt vairāk pajauties uz Dievu?
2. Paskatieties uz pārsteidzošo Dieva aprakstu Hiskijas lūgšanā Jesajas 37. nodaļā. Pārskatiet iepriekš sniegto komentāru un izlasiet Jes. 37:16–20. Kā Dievs atbildēja uz Hiskijas lūgšanu? Apdomājiet šo Jesajas pantu, formulējot savu atbildi: “Pa to pašu ceļu, pa kuru viņš nācis, viņš aizies atpakaļ un neiebruks šinī pilsētā, tā saka Tas Kungs, Es pasargāšu šo pilsētu, lai to izglābtu Manis un Mana kalpa Dāvida dēļ!” (Jes. 37:34, 35)
3. Dievs rūpējas ne tikai par tautas lietām, bet arī par personīgajām lietām. Dievs apsver Hiskijas slimību un ar pravieša Jesajas starpniecību nosūta vēsti: “Es dzirdēju tavu lūgšanu, redzēju tavas asaras: redzi, es tev pievienošu piecpadsmit gadus” (Jes. 38:5). Dzīve nav jāuztver kā pašsaprotama, bet tā ir jāuzskata par Dieva dāvanu. Ja kādos brīžos saskaramies ar cīņām savā dzīvē, mums ir jāpagriež seja pret “sienu” un jālūdz Dievs. Kā Hiskijas stāsts parāda, ka Dievs par jums rūpēsies?

“Ieprieciniet Manu tautu”: 13. – 19. FEBRUĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: Jes. 40:1–3

I. PĀRSKATS

Visa Jesajas grāmata ir pārpilna vēstīm par tiesu un ziņām par pestīšanu. Kamēr grāmatas pirmā daļa galvenokārt runā par Dieva tiesas vēstījumu pret Jūdu, grāmatas otrajā, lielākajā, daļā ietverta Dieva mierinājuma vēsts Savai tautai. Jesajas 40. nodaļa, kas nāk tieši pēc pirmās daļas (Jesajas 1.–39. nod.), kalpo kā ievads turpmākajām nodaļām.

Tā Kunga vēstījums sākas ar vienu no mierinošākajiem vēstījumiem Bībelē: “Ieprieciniet, ieprieciniet Manu tautu!” saka jūsu Dievs.” (Jes. 40:1; citos tulk. “Mieriniet, mieriniet manu tautu,” saka jūsu Dievs.”) Šis vēstījums atgādinās Dieva tautai par Dieva uzticību Savai derībai.

Autors atsaucas uz israēliešu tuksneša pieredzi. Tajā laikā ne Dieva tauta, ne pat Mozus nevarēja redzēt Tā Kunga godību, bet tagad “to redzēs visa cilvēce” (Jes. 40:5).

Šis pētījums ir sadalīts trīs sadaļās: “No posta līdz mierinājumam”, “Sagatavojiet ceļu” un “Atklātā Kunga godība”.

II. KOMENTĀRI

No posta līdz mierinājumam

Jesajas grāmatā izgaismoto tēmu uzsvērums maiņa ir labi pazīstama.

Lielākajā daļā Bībeles komentāru atzīmēts Jesajas grāmatas otrās daļas (Jesajas 40.–66. nod.) un pirmās daļas (Jesajas 1.–39. nod.) tēmu kontrasts. Vairāki zinātnieki to izmanto, lai aizstāvētu grāmatas dubulto autorību. Tomēr jāņem vērā, ka Jesaja, tāpat kā citi pirmstrimdas pravieši, sniedz vēstījumu, kurā parādās divkāršs aspekts.

No vienas puses, pirmstrimdas pravieši ir tiesas vēstneši, tāpēc viņi pasludina Dieva labvēlības un svētību laikmeta beigas. Bet viņi ir arī pestīšanas sludinātāji, tāpēc sludina jaunu dievišķās žēlastības laikmetu. Tādējādi šo vēstnešu pravietiskā runa ir tiesas un pestīšanas paredzējumu sajaukums; un to mēs redzam Jesajas grāmatā.

Nav iemesla neatbalstīt teoriju, kas Jesajas 40. nodaļu ievieto pirmsizsūtīšanas periodā kā mierinošu solījumu par atjaunošanu nākotnē. Iepriekšējā sadaļā, līdz Jesajas 40. nodaļai, ir skaidrs un atšķirīgs tiesas vēstījums Jūdām un svešajām tautām. Tā Kunga diena pienāks. Tas ir nenovēršami; spriedums ir tuvu. Nepaies ilgs laiks, un labākie no tautām, cilvēkiem un to materiālie resursi tiks nodoti citās rokās. Šajā grāmatā skaidri pateikts: “Tādēļ mana tauta tiks aizvesta trimdā, saprāta trūkuma dēļ, viņas dižciltīgie cietīs badu, un lielākā tās daļa mocīsies slāpēs.” (Jes:5:13), “Redzi, nāks dienas, kad visu, kas tavā pilī un ko tavi tēvi krājuši līdz šai dienai, aizvedīs uz Bābeli un nekā neatstās, tā saka Tas Kungs.” (Jes. 39:6)

Tomēr Kungs, nesalīdzināmais Dievs, izbeigs Savas tautas pārbaudījumus. Pienāks laiks atbrīvošanai, un Jesaja pieraksta šo žēlsirdības vēsti (Jes. 40:1, 2), izmantojot paralēlismu:

A. “Ieprieciniet, ieprieciniet Manu tautu!” (“Mieriniet, mieriniet Manu tautu!”)

B. saka jūsu Dievs.

A’. “Runājiet sirsnīgi/ mierinoši ar Jeruzalemi.”

Dieva žēlsirdība būs acīmredzama vēlreiz, jo Tas Kungs paziņo, “ka tās ciešanu laiks ir piepildīts, ka tās noziegums salīdzināts, jo tā ir no Tā Kunga rokas saņēmusi divkārtīgu sodu par visiem saviem grēkiem.” (Jes. 40:2)

Zīmīgs ir izteiksmes veids, kādu Dievs izmanto, lai pavēstītu šo ziņu Saviem klausītājiem. Šķiet, ka ziņa ir steidzama, jo autors izmanto imperatīvo darbības vārdu *qir'û*, kuru šeit varētu tulkot kā 'pasludināt', 'izsaukt', "'uzsaukt', 'kliegt'. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 3. sēj., 1129. lpp.). Izteikums pārsniedz vispārīgāko darbības vārdu 'runāt'. Izteiciens "Mana tauta" ir indikators derības attiecībām starp Dievu un Viņa tautu. Dievs ir uzticīgs Saviem derības pienākumiem – uzsākt un nodrošināt piedošanu Savai tautai.

Sagatavojiet ceļu

Jesajas grāmatas 40. nodaļas galvenā sadaļa ir no 3. līdz 5. pantam. Šai blokā izmantota retoriskā figūra, kuru sauc par saslēgumu (*inclusio*): "Ierīkojiet tuksnesī Tam Kungam ceļu, dariet klajumā kādas līdzenas tekas mūsu Dievam!" (Jes. 40:3) un "lai parādītos Tā Kunga godība" (Jes. 40:5).

"Ierīkojiet tuksnesī Tam Kungam ceļu, dariet klajumā kādas līdzenas tekas mūsu Dievam!" (cits tulk. "Sagatavojiet Tā Kunga ceļu") ir teikums, kas saistīts ar Jūdas atjaunošanu. Šis ir atgriešanās ceļojums no trimdas. Šajā teikumā izmantota valoda, kas raksturo ķēniņa ceļojumu. Acīmredzot atsevišķi valsts apgabali ar savu reljefu – kalniem un pakalniem – varēja apgrūtināt karaliskās procesijas pārvietošanos; tādējādi "darīt līdzenas tekas" nozīmē 'iztaisnot, izlīdzināt un atbrīvot ceļu no šķēršļiem', piemēram, gatavojoties uzņemt karalisko apmeklētāju (R. Laird Harris, ed. *Theological Wordbook of the Old Testament*. Chicago: Moody Press, 1980, 1. sēj., 417. lpp.)

Ceļš no Babilonas uz Jeruzalemi ir nelīdzens, to caurvij kalni un nelīdzenumi. Dieva bērni gatavojas izmantot šos ceļus, tāpēc tiek norādīts uz lūgumu: "Ierīkojiet tuksnesī Tam Kungam ceļu, dariet klajumā kādas līdzenas tekas mūsu Dievam!" (cits tulk. "Sagatavojiet Tā Kunga ceļu, taisiet tuksnesī taisnu ceļu mūsu Dievam.") (Jes. 40:3) Vēstnesis lūdz ceļu, kas ir taisns, jo Jūdām ir jāatgriežas bez lielām neveiksmēm.

Šajā sadaļā lietotā pragmatiskā valoda ir ievēribas cienīga, it īpaši vārdi, kas saistīti ar "ceļu". Tādā veidā autors mēģina saistīt Dieva lielo atklāsmi ar ikdienas dzīvi. Šādi izteicieni uzsver neredzēta, bet reāla Dieva klātbūtni, tādējādi parādot, ka arī Dieva līdzdalība Savas tautas vēsturē būs reāla.

Atklātā Kunga godība

Šķiet, ka Jesaja 40:3–5 atsaucas uz dažiem israēliešu pārdzīvojumiem tuksnesī, īpaši uz 2. Moz. 33:18–23. Israēlieši saņem pavēli pārvietoties no Horeba kalna un iet uz priekšu. Dievs saka Mozum: "Ej, celies no šejienes, tu un tauta, kuru tu esi izvedis no Ēģiptes zemes" (2. Mozus 33:1), bet "Es pats neiešu jums līdzī." (2. Mozus 33:3)

Šķiet, ka Mozus jūtas samulsis, tāpēc viņš lūdz To Kungu: "Bet tagad, ja es esmu labvēlību atradis Tavās acīs, tad, lūdzams, liec man zināt Tavu ceļu, lai es Tevi zinātu un varētu atrast labvēlību Tavās acīs, un parādi arī, ka šie ļaudis ir Tava tauta." (2. Mozus 33:13) Un 18. pantā Mozus savam lūgumam pievieno: "Rādi man, lūdzams, Savu godību!"

Mozus saista *kēbôd* 'godību' ar acīm redzamu Tā Kunga parādīšanos. Tāpēc šajā gadījumā lūgums netika apmierināts. Neskatoties uz to, Tas Kungs 19. pantā atbild: "Es likšu visai Savai godībai iet garām tavā priekšā, un Es saukšu tavā priekšā Tā Kunga Vārdu. Jo Es esmu žēlīgs, kam esmu žēlīgs, un, par ko Es apžēlojos, par to Es apžēlojos." Tomēr nākamajā pantā Viņš saka: "Manu vaigu tu nedrīksti redzēt, jo cilvēks nevar Mani redzēt un palikt dzīvs." (2. Moz. 33:20)

Piecu Mozus grāmatu autors mums parāda, kā Kungs pārveido šo jautājumu. Dievs sniedz Savu atklāsmi, drīzāk aprakstot Savas īpašības un būtību, nevis tās parādot. Dievs vēlas izcelt savas būtības abstraktumu, jo pašu Kungu nevar uztvert konkrēti.

Rūpīgi analizējot piecu Mozus grāmatu perikopas¹, varam pamanīt dažas saiknes vai ietekmi starp tām un Jesajas tekstu, it īpaši Jesajas grāmatas 40. nodaļu. Abās perikopās kopīgais elements ir ebreju izteiciens *kēbôd YHWH* ('Tā Kunga godība'). Vissvarīgākie aspekti šeit ir kontrasts starp abiem stāstiem, kurus Jesaja uzsver.

Taču 2. Mozus grāmatā ceļš tiek pasniegts kā nelīdzens ceļš, pilns ar akmeņiem; Jesajas ceļš ir bruģēts, izlīdzināts, un visi miesīgie spēj uztvert Tā Kunga godību (skat. Jes. 40:3–5).

Jesajas 52. nodaļa piedāvā līdzīgu kontekstu saistībā ar 40. nodaļu un pat ar 2. Moz. 33. nodaļu. Jes. 52:10 teikts: "Tas Kungs ir atsedzis Savu svēto elkoni visu tautu acu priekšā, visi zemes gali redzēs mūsu Dieva palīdzību." (pestīšanu/glābšanu, NASB).

Saikne starp trim fragmentiem ir acīmredzama. Pirmais kopīgais elements ir ceļš, kaut arī tie tiek attēloti atšķirīgi. 2. Mozus 33 tas ir aptuvenš veids. Jesajas 40. nodaļa mums parāda gludu ceļu, un ceļi ir uz kalna Jesajas 53. nodaļā. Vēl kāds 2. Mozus 33. nodaļas elements ir tas, ka Tas Kungs ir parādījis muguru; no otras puses, Jesajas grāmatā parādās Tā Kunga roka un Viņa svētā roka. 2. Mozus grāmatā Mozus diez vai var redzēt Tā Kunga godību, bet Jesajas grāmatas 40. nodaļā to var redzēt visi ļaudis. Jesajas 52. nodaļā to var redzēt arī visas tautas. Jesajas grāmatas 40. nodaļā tā tiek parādīta kā Tā Kunga godība, savukārt Jesajas 52. nodaļā tā ir Viņa pestīšana. Tādējādi Jesajas 52. nodaļā ir paskaidrots, ko *kēbôd YHWH* nozīmē Jesajas 40. nodaļā. Cilvēce spēj atpazīt Tā Kunga godību; tā ir spēcīga Kunga rīcība, kas Jūdām dod pestīšanu.

Šajā brīdī ir noderīgi atzīmēt, ka izteicienam "Tā Kunga godība" Bībelē ir vairāk nekā viens izmantojums. Dažos gadījumos "Tā Kunga godība" attiecas uz pašu YHWH un Viņa varenību, ko pat serafi nespēj pārdomāt, un Viņa slēpto svētumu. Neskatoties uz to, citos kontekstos, galvenokārt Jesajas grāmatā, "Tā Kunga godība" ir līdzvērtīga Viņa darbībai, svarīgumam un svaram (burtiski) starp Viņa ļaudīm. Tādējādi Jesaja pastiprina izteiciena *kēbôd YHWH* ideju. Viņš skaidri norāda, ka Dieva darbība (Viņa veiktā atbrīvošana vai pestīšana) ir tikpat reāla, it kā Viņš pats tur būtu. Viņa solījums rīkoties Savas tautas labā ir absolūti reāls.

III. PRAKSE

1. Dievs pagātnē daudzos veidos ir runājis ar Savu tautu, un mūsdienās Viņš turpina Savai tautai pasludināt mierinājuma un piedošanas vēsti.
 - Kādi Bībeles apsolījumi jūs mierina visvairāk?
 - No otras puses, svarīga vēstījuma Jūdas tautai daļa ir pārliecība, "ka viņas netaisnība tiek piedota" (Jes. 40:2).
 - Kāpēc cilvēkiem ir svarīgi saņemt Dieva piedošanu? (Izlasiet Marka 2:9: "Kas ir vieglāk – vai sacīt uz triekas ķerto: grēki tev ir piedoti, – vai sacīt: celies, ņem savu gultu un staigā?" un 1. Jāņa 2:12: "Es rakstu jums, bērni, jo jūsu grēki jums ir piedoti Viņa vārda dēļ." [NASB])
2. Teikums "saucēja balss tuksnesī" Jāņa evaņģēlijā (Jāņa 1:23; sal. Jes. 40:3 "Kaut kur atskanēja sauciens: "Ierīkojiet tuksnesī Tam Kungam ceļu [...]") ir interpretēts kā atsauce uz Jāņa Kristītāja sludināšanu par Jēzus pirmo atnākšanu. Viņš to dara, mudinot cilvēkus

¹ *Perikopas* – (no grieķu περικοπή 'izgriezums') retorisku figūru kopums, kas veido vienu sakarīgu vienību vai domu; veids, kā konstatēt noteiktas tēmas sakrālā teksta nodaļā.

nožēlot grēkus un kristīties ūdenī (viņu grēku nožēlošanas zīme). Kā jūs izmantojat balsi, lai sludinātu labās ziņas?

3. Kā var saprast Dieva godību Jāņa 1:14 gaismā: “Un Vārds kļuva miesa un dzīvoja starp mums, un mēs redzējām Viņa godību, kā vienpiedzimušā no Tēva godību, pilnu žēlastības un patiesības.” (NASB)?

Kalpot un glābt: 20. – 26. FEBRUĀRIS

Bībeles teksts pētījumiem: Jesajas 41. nodaļa

I. PĀRSKATS

Starp Jesajas 1. un 41. nodaļu pastāv saikne. To redzam aicinājumā Jūdām Jes. 1:18: “Tad nāciet, turēsim tiesu.” Jes. 41:1 izskan līdzīgs uzaicinājums: “Tad iesim kopā tiesāties!” Tomēr šajā gadījumā ielūgums aptver plašāku auditoriju un netieši arī lielāku notikumu – “zemes galus” (5. pants).

Ebreju valodas vārds *mišpāt* (‘tiesa’ Jes. 41:1) var tikt tulkots arī kā ‘tiesas lieta, tiesvedība, spriedums’ (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 2. sēj., 651. lpp.). Šis jēdziens ir diezgan līdzīgs ebreju vārda *niwwākhâ* (‘kārtot strīdu tiesā’) nozīmei Jes. 1:18 (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 2. sēj., 410. lpp.). Jes. 41:21 tiek nostiprināta ideja par juridisku strīdu, un šis pants ir gandrīz atbalss Jes. 1:18: “Iesniedziet savu tiesas lietu, saka Tas Kungs, pierādiet savu taisnību, tā saka Jēkaba ķēniņš.”

Turpmākajos pantos tiek atklātas lietas abas daļas. No vienas puses – Tas Kungs un no otras puses – kalps Israēls.

Kungs 41. nodaļā ir aprakstīts daudzos veidos: “Israēla Svētais”, Pestītājs, Radītājs un Ķēniņš. Bet Israēls vai Jūda raksturots kā “Mans kalps”, “Mans izredzētais” un “Mans draugs”, atsaucoties uz Ābrahāmu.

Šajā pētījumā aplūkotas trīs galvenās tēmas: “Derības Dievs”, “Dievs un citi tituli” un “Israēls – kalps”.

II. KOMENTĀRI

Derības Dievs

Dievs Jesajas 41. nodaļā ir attēlots vairākos veidos. Runājot par Dievu derības attiecībās ar Savu tautu, Bībelē tiek izmantots vārds *YHWH* (*Jahve*) ‘Tas Kungs’. Jesaja savā grāmatā šo vārdu lieto apmēram 450 reižu. Ebreju Bībelē šis vārds sastopams 6828 reizes. (David J. A. Clines. *The Dictionary of Classical Hebrew*. 4. sēj., 122. lpp.)

Piecas Mozus grāmatas sniedz skaidru priekšstatu par šo vārdu. Mūsu pētījumā apskatīti daži panti, kas saistīti ar personību, uz kuru Jesaja atsaucas, – Ābrahāmu. Derības attiecībās starp Dievu un Ābrahāmu izceļami trīs gadījumi, kuros lietots dievišķais vārds *Jahve* (*YHWH*):

1) Tas Kungs (*YHWH*) aicina Ābramu un apsola viņu padarīt par lielu tautu (1. Moz. 12:1–3),

2) Tas Kungs (*YHWH*) noslēdz derību (1. Moz. 15:1–21),

3) Tas Kungs (*YHWH*) apstiprina derību (1. Moz. 17:1–27).

Vairāki 1. Mozus grāmatas 12. nodaļas izteicieni atklāj Kunga un Ābrahāma personiskās attiecības. “ES tev parādīšu; [...] Es tevi svētīšu, [...] darīšu tavu vārdu izcilu.” (1. Moz. 12:1, 2; NASB)

Arī otra sadaļa, 1. Mozus 15. nodaļa, iesākas, izmantojot vārdu *YHWH*. Derības aina ietver Dieva valodu, kas attiecas uz Ābramu: “Nebīsties, Ābrām, Es Esmu tavs vairogs, un tava alga ir ļoti liela.” (1. Moz. 15:1) 1. Moz. 15:2–6 apraksta individuālu problēmu apspriešanu Tā Kunga priekšā, kur Ābrams pauž savas bažas par derības izpildi. Kungs 1. Moz. 15:7 atkārto Ābramam savu vārdu. “Es Esmu Tas Kungs, kas tev lika iziet no kaldēju Ūras, lai tev dotu šo

zemi iemantot.” (1. Moz. 15:7) 1. Moz. 15:18 skaidri redzama saikne starp vārdu *YHWH* un derību. “Tanī dienā Tas Kungs noslēdza ar Ābrāmu derību, sacīdams: “Taviem pēcnācējiem Es došu šo zemi, no Ēģiptes upes līdz lielajai upei – Eifratas upei.”

1. Mozus 17. nodaļā Kungs (*YHWH*) atkal mijiedarbojas ar Ābramu. Stāstījums apzīmē personiskas attiecības – “staigā manā priekšā” (1. Moz. 17:1), un tas mums apstiprina, ka derība būs reāla: “Es nodibināšu Savu derību starp Mani un tevi.” (1. Moz. 17 :2, NASB) Tas tiek atkārtots 1. Moz. 17:4 un atstāj ietekmi arī uz viena derības locekļa, Ābrama, personvārdu: “Tavu vārdu vairs nesauks par Ābramu, bet tavs vārds būs Ābrahāms.” (1. Moz. 17:5, NASB)

Dažreiz derības formulās vārdam *YHWH* pievieno vārdu *’ēlōhim* (‘Dievs’). Tādējādi šāda veida izklāstā derības darbojošā persona ir *YHWH* un dažreiz *Tas Kungs Dievs* vai *Kungs, jūsu Dievs*. Pēc Ābrahāma pieredzes esam redzējuši, ka vārds saistīts ar derības aktu un personiskajām attiecībām ar *YHWH* – Kungu.

Jesajas 41. nodaļā redzami derības elementi. Mēs to secinām ne tikai no vārda *YHWH* lietošanas, bet arī no atsauces uz Israēlu kā “izredzēto” (Jes. 41:8). Norāde uz Ābrahāmu, kas ir lielisks vārds derībā ar Israēlu, ir vēl viens faktors, kas norāda uz šiem elementiem. Tomēr, kā jau iepriekš teikts, vārds *YHWH* (‘Kungs’) saistīts ar Dieva personīgajām attiecībām starp Viņu un Viņa tautu. Jesajas 41. nodaļa skaidri parāda šo attiecību personisko raksturu. Tas Kungs sauc Ābrahāmu par Savu draugu (Jes. 41:8), tāpat kā pēdējie izteicieni: “Es esmu Tas Kungs, kas Esmu pirmais bijis un arī ar pēdējiem Esmu vēl tas pats.” (Jes. 41:4)

Izteicienu “Es Esmu vēl tas pats” Džons Osvalds izskaidro šādi: “Viņš ir ar mums vai uz labu, vai uz sliktu, atkarībā no mūsu reakcijas uz Viņu. Viņš ir tāds, kāda nav neviena cita; Viņš ir vienīgā neatkarīgā būtne Visumā, vienīgais, kurš var pateikt: ES ESMU.” (*The Book of Isaiah. Chapters 40–66. The New International Commentary on the Old Testament*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing Company, 1998, 84. lpp.)

Osvalds šeit saskata arī zināmu saikni ar Jesaju un Jauno Derību. Viņš saka: “Atbilstošais Septuagintas tulkojums *’anī’ hū’* ‘Es esmu tas pats’ ir *egō eimi*. Tas, ka Jēzus mierīgi attiecina šo frāzi uz sevi (sal. ar Jāņa 8:58 un Jāņa 18:5), daudz atklāj par Viņa pašidentitātes izjūtu.” (*The Book of Isaiah. Chapters 40–66. The New International Commentary on the Old Testament*, 84., 85. lpp.)

Dievs un citi tituli

Kunga papildu īpašības ir uzsvērtas Jesajas grāmatas 41. nodaļā. Viņš ir Svētais. “Es tev palīdzu, saka Tas Kungs, tavs Pestītājs ir Israēla Svētais.” (Jes. 41:14) Līdzīga ideja ir izteikta Jes. 41:20: “Tā ir darījusi Tā Kunga roka, un Israēla Svētais to ir radījis.”

“Svētais” ir viens no galvenajiem Kunga nosaukumiem Jesajas grāmatā, un tā ir viena no galvenajām grāmatas tēmām. Izteicienu “Svētais” Jesaja lieto 33 reizes. Kā parādīts 2. nodarbībā, “svēts” attiecas uz “*YHWH* šķīstību, pilnību, slēpto godību”. Svētums ir Viņa būtības būtība. Nosaukums “Svētais” nozīmē nācijas morālo standartu. Šis aicinājums uz svētumu sakņojas Mozus likumos, kas balstās uz Dieva pašpasludinājumu par Viņa pilnību: “Runā uz visu Israēla bērnu draudzi un saki viņiem: topiet svēti, tāpēc ka Es, Tas Kungs, jūsu Dievs, esmu svēts!” (3. Moz. 19:2)

Pravietis Jesaja izmanto nosaukumu “Svētais”, lai sasaistītu vēl divas saistītās Dieva īpašības: Dievu kā Radītāju un Pestītāju. Ideja par Dievu kā mūsu Radītāju ir izteikta skaistā paralēlismā Jes. 41:20: “Tā Kunga roka to ir darījusi un ka Israēla Svētais to ir lēmis.”

Tas Kungs kā Pestītājs atklāts Jesajas grāmatas 41. nodaļā: “Tavs Pestītājs ir Israēla Svētais.” (14. pants, NASB) Ebreju vārds, kas parasti tiek tulkots kā *Pestītājs* jeb *Atpircējs*,

nozīmē 'atgūt (ko) savu' vai 'pieprasīt sev'. (Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 1. sēj., 169. lpp.)

Kunga kā Radītāja (šajā gadījumā – Israēla Radītāja) un kā Israēla Pestītāja iezīmes šajā grāmatas sadaļā ir acīmredzamas. Piemērs ir Jes. 43:1: “Bet tagad saka Tas Kungs, kas tevi radījis, Jēkab, un tevi veidojis, Israēl: “Nebīsties, jo Es tevi atpestīju; Es tevi saucu tavā vārdā, tu esi Mans!”

Vēl viens nosaukums, ko Jesaja lieto paralēli nosaukumam *Tas Kungs*, ir “Jēkaba ķēniņš” (Jes. 41:21). Nav šaubu, ka tas ir Mesijas tituls.

Tādējādi Jesajas 41. nodaļa atklāj dažādus vārdus un nosaukumus, ar kuriem tiek aprakstīts Dievs. Interesanti, ka autors Jes. 43:15 lieto gandrīz to pašu izteicienu, atsaucoties uz Dievu: “Es esmu Tas Kungs, tavs Svētais, Israēla Radītājs, tavs Ķēniņš.”

Israēls – kalps

Kungu Jesajas 41. nodaļā apzīmē arī dažādiem tituliem. Arī Israēls, kas ir derības attiecībās ar Dievu, tāpat ir saņēmis vairākus titulus. Piemēram, Israēls attiecībā uz Dievu ir “kalps”, “izredzētais” un “draugs”.

Jesajas grāmatas daudzās sadaļās Israēls vai, precīzāk, Jūdās tauta, ir Tā Kunga kalps. Starp citiem pantiem salīdziniet Jesajas 41:8, 9; Jesajas 44:1, 21; Jesajas 45:4; Jesajas 48:20; un Jesajas 49:3.

Jesajas 41:8 atklāj daudzas svarīgas detaļas par šo kalpu:

“Bet tu, Israēl, Mans kalps, tu Jēkab, ko Es izredzēju, Mana mīļā Ābrahāma dzimums un atvase.”

Aleks Motijers šajā pantā identificē četras kalpa iezīmes: “[..] pirmkārt, Israēls kļuva par Tā Kunga kalpu pēc dievišķas izvēles (Jes. 41:8b, 9d; Ef. 1:4); otrkārt, attiecības sākās ar Ābrahāmu, Manu draugu (2. Laiku 20:7; Jēkaba 2:23), kas burtiski nozīmē ‘Mani mīlošais’, ‘tas, kurš Mani mīlēja’. Treškārt, tas liek domāt, ka derības apsoliājuma pagarināšana uz Ābrahāma pēcnācējiem (burtiski, “sēklu” 1. Moz. 17:7) joprojām pastāv (*tevi izvēlējās* [...] *tevi nav noraidījis*); un, ceturtkārt, Kungs, izvēloties Ābrahāmu, aicināja, parādīja, ka Viņa spēks sniedzas līdz zemes galiem, [...] līdz tās tālākiem nostūriem. Šajā visā nav nekā tāda, ko kalps (vergs) pats varētu veikt, tikai norāde uz Israēlam piešķirto statusu.” (J. Alec Motyer. *Isaiah: An Introduction and Commentary, Tyndale Old Testament Commentaries*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1999, 20. sēj., 286. lpp.)

III. PRAKSE

1. Mūsu Dievs Bībelē tiek parādīts daudzos veidos. Viņš ir lielais *’ēlōhim*, Visuma valdnieks un pārpasaulīgais Dievs. Tomēr Dievs ir arī personīgais Dievs, un, lai to parādītu, Bībeles autori lieto vārdu *YHWH*, Tas Kungs. *YHWH* ir derības Dievs, Dievs, kurš atrodas personiskā mijiedarbībā ar cilvēkiem.

Kā jūs varat atšķirt šos divus Dieva aspektus saistībā ar Viņa radījumiem? Lai palīdzētu sev atbildēt šo jautājumu, izlasiet 1. Moz. 1:1 un 1. Moz. 12:1.

2. Jesajas 41. nodaļa atklāj Dievu daudzos un dažādos veidos. Grāmatā Kungs tiek dēvēts par “Israēla Svēto”, Pestītāju, Radītāju un Ķēniņu. Kurš no šiem nosaukumiem jums ir īpaši svarīgs jūsu dzīvē un kāpēc?

Darot neiedomājamo: 27. FEBRUĀRIS – 5. MARTS

Bībeles teksts pētījumiem: Jesajas 50., 52., 53.. nod.

I. PĀRSKATS

Šajā nedēļā pētīsim vēstījumu, kas saistīts ar Mesiānisko Kalpu Jesajas 50., 52. un 53. nodaļā.

Mesiāniskais Kalps ir Jesajas grāmatas galvenā tēma. Jesajas 52. un 53. nodaļa veido lielisku dziesmu par šo Kalpu. Zinātnieku vidū ir daudz diskusiju par kalpa identifikāciju šajā dziesmā. Daži uzskata, ka kalps šajās nodaļās pārstāv Israēlu. Tomēr pati Jesajas grāmata sniedz dažas atziņas, kas palīdz skaidri un noteikti identificēt kalpu kā Mesiju.

Dziesma vispirms identificē Mesiju kā Ķēniņu (Jes. 52:7, 8); otrkārt, tā identificē Mesiju kā Glābēju un Pestītāju (Jes. 52:9–15), un visbeidzot tā identificē Mesiju kā Ciešanu Vīru (Jesajas 53).

Šajā pētījumā apskatīsim trīs galvenās tēmas: “Kungs kā kalps”; “Mesija – Ciešanu pilnais Kalps” un “Mesija – Pestītājs un Ķēniņš”.

II. KOMENTĀRI

Kungs kā kalps

Pētot kalpa dziesmu (Jesajas 52. un 53. nod.), mums jāpēta arī iepriekšējā nodaļa. Jesajas 50. nodaļas ievada izteiciens ir: “Tā saka Tas Kungs.” (Jes. 50:1) Tas Kungs saka: “Redzi, Es daru jūru ar spēku sausu un ūdens upes par tuksnesi, tā ka zivis sapūst aiz ūdens trūkuma un to pārējie dzīvnieki nobeidzas slāpēs. Es tērpju debesis tumsā un padaru debess aizsegu līdzīgu maisa sēru tērpam.” (Jes. 50:2, 3) Turpmākajos pantos “Tas Kungs” norāda, ka “Tas Kungs Dievs ir izdarījis” to. Tas Kungs paziņo, ka “Dievs Tas Kungs man ir devis gudru mēli, ka es ar savu uzrunu protu stiprināt nogurušos” (Jes. 50:4); “Tas Kungs atvēra man ausis, un es neatteicos un neatkāpos.” (Jes. 50:5); “Bet Dievs Tas Kungs man palīdz, tādēļ es nenokļuvu kaunā, tādēļ es apcietināju savu seju kā akmeni, jo es zināju, ka nepalikšu kaunā.” (Jes. 50:7); un “Redzi, Dievs Tas Kungs man palīdz; kas atzīs mani par vainīgu?” (Jes. 50:9)

Nākamais pants (Jes. 50:10), kas izteikts kā skaidrojošs paralēlisms, sākas ar vārdiem:

A. Kas jūsu starpā bīstas To Kungu? Lai tas uzklausa Viņa kalpa balsi,

B. kas staigāja visdziļākā tumsā, kur nebija neviena gaismas stara,

A'. bet viņš tomēr piesauca Tā Kunga Vārdu un paļāvās uz savu Dievu! “

Elena Vaita minēto nodaļu komentē šādi: “Un vai Apsolītais pats par sevi ar Jesajas vārdiem nebija teicis: “Savu muguru Es pagriezu tiem, kas Mani sita, un savu vaigu tiem, kas raustīja un plēsa Manu bārdi. Savu vaigu Es neapslēpu paļām un splāvieniem.” (Jes. 50:6)?” (Apustuļu darbi”, 225. oriģ. lpp.)

Mesija – ciešanu pilnais Kalps

Jesajas 52. un 53. nodaļa vairākos posmos atklāj vienu no labākajiem Mesijas portretiem. Pirmkārt, šajās nodaļās Mesija attēlots kā Ķēniņš (Jes. 52:7, 8); otrkārt, Mesija kā Glābējs un Pestītājs (Jes. 52:9–15). Pēc tam seko trešais posms, kas atklāj Mesiju kā Ciešanu Vīru (Jesajas 53). Šis pētījums sākas ar pēdējo posmu, jo šķiet, ka autors šos posmus liek apgrieztā secībā.

Ja sekojam inspirētajai interpretācijai, nav šaubu, ka šis ciešanu pilnais Kalps ir Kristus. Jāņa evaņģēlijā teikts: “Tā piepildījās pravieša Jesajas vārdi, ko tas teicis: Kungs, kas ir ticējis

mūsu vēstij, un kam Dieva elkonis kļuvis zināms? [...] To Jesaja ir sacījis tāpēc, ka tas skatīja Viņa godību un sludināja par Viņu.” (Jāņa 12:38, 41).

Ir skaidrs, ka šī Kalpa upuris ir aizvietojoša nāve, par ko liecina teksts: “Taču viņš nesa mūsu sērgas un ciešanas, un mūsu sāpes viņš bija uzkrāvis sev, kurpretī mēs viņu uzskatījām par sodītu, Dieva satriektu un nomocītu.” (Jes. 53:4); “Viņš bija ievainots mūsu pārkāpumu dēļ un mūsu grēku dēļ satriekts [...], ar Viņa brūcēm mēs esam dziedināti.” (Jes. 53:5); “Tas Kungs uzkrāva visus mūsu grēkus Viņam.” (Jes. 53:6); “Ar Savu atziņu Mans taisnīgais Kalps palīdzēs daudziem iegūt taisnību, uzņemdamies uz Sevi viņu noziegumus.” (Jes. 53:11)

Elena Vaita raksta: “Pāvils rādīja, cik cieši Dievs upuru iekārtas kalpošanu ir savienojis ar pravietojumiem par To, kam jābūt “kā jēram, ko ved nokaušanai”. Mesijam vajadzēja ziedot Savu dzīvību par “nozieguma upuri”. Raugoties cauri gadsimtiem uz Pestītāja grēku izpiršanas darbu, pravietis Jesaja jau bija rakstījis, ka Dieva Jērs “nodeva Savu dzīvību nāvē un tika pieskaitīts ļaundariem, kaut gan Viņš nesa daudzu grēkus un aizlūdza par ļaundariem”. (Jes. 53:7, 12) Pravietotajam Pestītājam vajadzēja nākt ne kā laicīgam ķēniņam, lai atbrīvotu jūdu tautu no pasaulīgiem apspiedējiem, bet kā cilvēkam starp cilvēkiem, dzīvojot nabadzīgu un pazemīgu dzīvi, lai beidzot Tas, nicināts un atmests, tiktu nogalināts. Vecās Derības Rakstos pravietotajam Mesijam bija jānodod Sevi par upuri kritušās cilvēces labā, tādā veidā piepildot visas pārkāptā likuma prasības. Viņā upuru kalpošanas ēnai bija jāstopas ar īstenību, un Viņa krusta nāvei vajadzēja piešķirt nozīmi visai jūdu tautas pastāvēšanai.” (“Apustuļu darbi”, 227., 228. oriģ. lpp.)

Mesija – Pestītājs un Ķēniņš

Kalpa dziesma Jesajas 52. nodaļā uzsver vēl divus Mesiāniskā Kalpa darba posmus.

Pēc Kalpa veiktās aizstājošās salīdzināšanas ir iespējama Viņa tautas izpiršana. “Kad Viņš nodos Savu dvēseli par salīdzinājuma upuri, Viņš redzēs izaugam jaunu dzimumu.” (Jes. 53:10) Tā arī ir Jesajas 52. nodaļas tēlu pasaule (sākot ar 9. panta otro pusi). Izpirkto cilvēku ainā vairs nav ietverts ciešanu pilnais Kalpa tēls, bet gan drosmīgais karotāja tēls, kurš “atsedzis Savu svēto elkoni visu tautu acu priekšā” (Jes. 52:10). Svētā roka ir Viņa spēka simbols, kas padara iespējamu Viņa tautas glābšanu.

Sīžets Jesajas grāmatas 52. nodaļā pārsteidz ar spēku un varenību. Tā centrā ir komandiera, paaugstinātā Vadītāja tēls: “Redzi, Mans Kalps rīkosies gudri, Viņš tiks paaugstināts un augsti godāts.” (Jes. 52:13) Kalpa paaugstināšanai ir brīnišķīgs iemesls: tas ir saistīts ar Viņa misijas galīgajiem panākumiem. Kungs paziņo par Sava Kalpa paaugstināšanu Viņa aizvietojošās nāves dēļ, kas aizstāj gan Viņa vainīgās tautas grēkus, gan pagānu grēkus (skat. F. Duane Lindsey. *The Servant Songs: A Study in Isaiah*. Chicago: Moody Press, 1985, 138. lpp.).

Kaut arī Viņa “vaigs bija tik pārvērsts, ka tas nelīdzinājās cilvēkam, un viņa izskats un stāvs nepavisam līdzīgs cilvēku bērniem”, Viņš radīs izbrīnu daudzās tautās, un ķēniņi apklusīs savās runās par Viņu, jo, kas tiem nekad nebija stāstīts, to tie tagad redz un, ko tie nekad nebija dzirdējuši, tas tiem tagad kļūst skaidri saprotams.” (Jes. 52:14, 15)

Visas tautas būs Viņa paaugstināšanas liecinieces, jo, kā lasām, Viņš tiks paaugstināts “visu tautu acīs; visi zemes gali redzēs mūsu Dieva palīdzību [pestīšanu].” (Jes. 52:10)

Nākamais dziesmas posms (kaut arī, tehniski runājot, Jesajas grāmatā šī sadaļa ir pirmā) ir Mesija kā Ķēniņš. Mesija ir atpircis Savu tautu; darbs ir pabeigts. Tagad Ķēniņa vēstneši “saka Ciānai: Tavs Dievs valda!” (Jes. 52:7); “Klau! Jau atskan skaļš tavu sargu sauciens, viņi gaviļē visi vienā balsī, jo tie redz paši savām acīm, ka Tas Kungs atgriežas Ciānā.”

(Jes. 52:8), un, kā jau iepriekš tika paziņots, “Viņa valdības un miera pieaugumam nebūs gala.” (Jes. 9:7)

Dievs ne tikai atpērk Savu tautu no svešu tautu, it īpaši Babilonas, apspiestības, ciešanām un paverdzināšanas, bet arī atved to atpakaļ uz dzimteni, Jeruzalemi. Dievs sūta Jēzu Kristu, Mesiju, kā Ciešanu Kalpu, lai Viņš nomirtu pie krusta un izpirktu no grēka verdzības gan Savu tautu, gan visus cilvēkus, kas Viņu pieņems. Kādu dienu Viņš vedīs atpestītos mājās, un tad Jēzus valdīs mūžīgi.

SDA Bībeles komentāros šajā sakarā teikts: “Šeit pareģotais atbrīvojums, pirmkārt, bija burtiskā Israēla atbrīvošana no tautām – apspiedējām (skat. Jes. 40:1; 44:28 līdz 45:13) un tad vēl lielāka atbrīvošana no grēka un visa ļauna caur Ciešanu Kalpu (sk. 41:8; 42:1; 53. nod.), Mesiju. [...] Viņa spēks atbrīvot Savus ļaudis un tālākais evaņģēlija triumfs pierāda, ka valda Viņš, nevis sātans.” (SDA Bībeles komentāri. 4. sēj., 287. lpp.)

III. PRAKSE

1. Šajā nodarbībā esam aplūkojuši Mesiju kā Ciešanu Kalpu. Kāpēc, jūsuprāt, Kungs nolēma mums Sevi atklāt kā Kalpu? Izlasiet Jesajas 52. un 53. nodaļu, lai iegūtu dažas idejas.
2. Kā jūs izprotat Jes. 53:10: “Bet Tas Kungs bija lēmis viņu satriekt ar ciešanām.” Kā apustulis Pāvils palīdz mums saprast šo noslēpumu, kā tas izklāstīts šajā pantā: “To, kas grēka nepazīna, Viņš mūsu labā ir darījis par grēku, lai mēs Viņā kļūtu Dieva taisnība.” (2. Kor. 5:21)?
3. Mēs ceram, ka Dievs, kurš pagātnē izglāba Savu tautu, tuvākajā laikā ieradīsies, lai aizvestu Savus ļaudis uz Jauno Jeruzalemi. Saskaņā ar Jesajas grāmatu vēstures gaitā daudzas valstis parādījušās uz šīs zemes skatuves, bet galu galā izzudušas.
 - Kā ir ar Mesijas valstību? Cik ilgi pastāvēs “Cilvēka Dēla” valdīšana? Izlasi Dan. 7:14: “Viņam tad tika piešķirta vara, godība un valdīšana, tā ka Viņam pakļāvās visas tautas, tautības un valodas; Viņa vara ir mūžīga, Viņa ķēniņa valsti neviens nekad nevar iznīcināt.”

Drosmīgā mīlestība: 6. – 12. MARTS

Bībeles teksts pētījumiem: Jesajas 55. nod.

I. PĀRSKATS

Jesajas grāmatas 55. nodaļa ir unikāla. Tā daudziem cilvēkiem ir palīdzējusi saprast, kā pestīšanu iegūst grēcinieki, kuri pēc tās slāpst. Pestīšana nav tik daudz saistīta ar to, ko cilvēki dara; runa ir par to, ko Dievs ir darījis viņu labā caur Kunga Kalpu.

Nodaļu var iedalīt divās sadaļās. Pirmā ietver 1. līdz 5. pantu, bet otrā – no 6. līdz 13. pantam.

Šajā nodarbībā saistībā ar mīlošo aicinājumu: “Atgriezieties pie Tā Kunga”, tiek pētīti divi svarīgi vārdi: “dzīvot” un “meklēt”.

Trīs pētāmās tēmas ir: “Žēlastība visiem”, “Veids, kā iegūt patiesu dzīvi”, “Atgriezieties pie Kunga”.

II. KOMENTĀRI

Žēlastība visiem

Ciešanu Kalpa dziesmā spilgti aprakstīts Mesijas darbs cilvēku labā. Viņš cieš, mirstot kā vietnieks. Jesajas 54. nodaļa mums atgādina, ka viss, ko Dievs dara mūsu labā, tiek veikts, lai sagādātu mūsu pestīšanu: ““Lai arī kalni atkāptos un pakalni sakustētos, bet Mana žēlastība neatkāpsies no tevis un Mana miera derība nešķobīsies,” saka Tas Kungs, tavs apžēlotājs.” (Jes. 54:10) Nodaļa beidzas ar apliecinājumu Dieva tautai: ““Nevienam ierocim, kas vērsts pret tevi, neizdosies tevi pieveikt, un ikvienu mēli, kas uzstāsies tiesā pret tevi, tu noraidīsi kā netaisnu liecību. Tas ir Tā Kunga kalpu mantojums un Mana svētība, kas tos pavadīs,” saka Tas Kungs.” (Jes. 54:17)

Tādējādi Jesaja mīlestības valodā runā par Dieva sagādāto izpirkšanu. Tomēr laipnais bezmaksas uzaicinājums visiem, kas “izsalkuši un izslāpuši”, ir jāpieņem. Tā ir tēma, kas apspriesta Jesajas 55. nodaļā: galu galā cilvēkiem ir jāpieņem pestīšana, kuru Kungs ir devis. Šī iemesla dēļ nodaļa sākas ar uzaicinājumu: “Visi izslāpušie, nāciet pie ūdens, un, kam nav naudas, nāciet, pērciet un ēdiet! Nāciet, pērciet maizi bez maksas, par velti, arī vīnu un pienu!” (Jes. 55:1) Šis ielūgums atver durvis ikvienam, un tas ietver visus cilvēkus. Ielūgums sniedzas tālu aiz Jūdas robežām. Nevienam nav jāmaksā, jo neaptveramais parāds brīnumainā kārtā ir samaksāts par katru no mums.

Jes. 55:3 skaidrā paralēlismā autors vairāk paskaidro, ko šis ielūgums ietver:

A. Piegrieziet Man savu ausi

B. un nāciet pie Manis!

A'. Uzklusait,

B'. tad jūsu dvēsele dzīvos.” (angļu tulk.)

Svarīgi atzīmēt, ka dabīgais “kas nāk pie Manis” rezultāts ir: jūsu dvēsele dzīvos. Ebreju darbības vārds pēdējā teikumā ir *hyh* (izrunā kā “haija”), un tā pamatnozīme ir ‘dzīvot’, ‘palikt dzīvam’ (David J. A. Clines, ed. *Dictionary of Classical Hebrew*. 3. sēj., 204., 205. lpp.), bet nozīmes nianse – ‘glābt dzīvību’. K. F. Keils izvirzījis pieņēmumu, ka šis vārds atspoguļo ideju – ne tikai palikt dzīvam, bet arī iegūt patiesu dzīvi (*Minor Prophets, Commentary on the Old Testament in Ten Volumes*. Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company, 1978, 10. sēj., 279. lpp.). Te izteikta doma, ka *hyh* lietots ar nozīmi ‘atdzimt’, ‘kļūt atkal dzīvam’.

Tādējādi saskaņā ar šo pantu vienīgais veids, kā atrast patiesu dzīvi – gan kā tautai, gan kā indivīdam –, ir sadzirdēt Dieva uzaicinājumu un nākt pie Viņa.

Veids, kā iegūt patiesu dzīvi

Jesajas 55. nodaļas otrā daļa no 6. līdz 13. pantam pastiprina pirmajā sadaļā paustās idejas. Tas tiek darīts, izmantojot citu atslēgas vārdu – ebreju darbības vārdu *drš* (izrunā kā “daraš”) ‘meklēt’: “Meklējiet To Kungu, kamēr Viņš atrodams, piesauciet Viņu, kamēr Viņš ir tuvu!” (Jes. 55:6) Darbības vārds “daraš” lietots pavēles izteiksmē, kas nozīmē, ka tas nav vienkāršs padoms, bet gan pavēle. “Daraš” pamatnozīme ir ‘meklēt’, bet nozīmes nianse saistītas ar pielūgsmi un apņemšanos. Citas iespējamās nozīmes ir ‘konsultēties’, ‘uzzināt’, ‘meklēt vadību’, ‘uzmanīgi meklēt’. (David J. A. Clines, ed. *Dictionary of Classical Hebrew*. Vol. 2, p. 473; Ludwig Koehler and Walter Baumgartner. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. 1. sēj., 233. lpp.)

Kunga meklēšana Israēla tautas pieredzē nav kaut kas svešs. Israēliešiem tiek izteikts aicinājums meklēt Kungu, kad viņi dzīvo starp pagānu tautām: “Bet no turienes jūs meklēsiet To Kungu, savu Dievu, un atradīsiet Viņu, ja meklēsiet Viņu no visas sirds un visas savas dvēseles.” (5. Moz. 4:29, NASB)

Meklēt Kungu – tā ir arī personiska pieredze. Rebeka meklē Kungu smagās grūtniecības laikā: “Un divi bērni rozījās viņas miesās, un viņa sacīja: “Vai tam tā būt? Kāpēc gan man tā notiek?”” (1. Moz. 25:22) Tādā pašā veidā Dieva tauta tiek mudināta meklēt Kungu, īpaši krīzes laikā. 2. Ķēn. 22. nodaļā stāstīts par ķēniņa Josijas pieredzi: “Ejiet un izjautājiēt To Kungu manis un tautas, un visa Jūdā labā par šīs grāmatas vārdu saturu, kas ir atrasta!” (2. Ķēn. 22:13)

Dažos gadījumos Kunga meklēšanas pieredze ir saistīta ar patiesu pielūgsmi, kas ir pretstats elkdievībai (skat. Jer. 8:2). “Taču tevī ir vēl atrodami arī labi darbi, jo tu esi iznīdējis no zemes ašēras un esi savā sirdī apņēmis Dievu meklēt.” (2. Laiku 19:3)

Tā Kunga meklēšana ir saistīta arī ar derības attiecībām: “Un viņi atjaunoja derību ar solījumu meklēt To Kungu, savu tēvu Dievu, ar visu savu sirdi un ar visu savu dvēseli.” (2. Laiku 15:12) Tāpat par Jošafatu teikts, ka viņš negāja pa Baāla ceļu – “viņš staigāja sava ciltstēva Dāvida agrākos ceļos un nepielūdza baālus, jo viņš meklēja savu tēvu Dievu un sekoja Viņa pavēlēm.” (2. Laiku 17:4) Dziesminieks saka: “Svētīgi tie, kas sargā Viņa liecības, kas Viņu meklē no visas sirds.” (Ps. 119:2)

Kunga nemeklēšana noved pie uzvedības, kurai pietrūkst mērķa, kā tas redzams Rehabeāma gadījumā, par kuru teikts: “Un viņš darīja ļaunu, jo viņa sirds nebija pastāvīga To Kungu meklēt.” (2. Laiku 12:14) Kunga nemeklēšana atspoguļo arī izpratnes trūkumu: “Tas Kungs skatās no debesīm uz cilvēku bērniem un raugās, vai jēl kāds ir sapratīgs un meklē Dievu.” (Ps. 14:2)

Likumīgam vārda “daraš” lietojumam kopā ar vārdu “Jahve” piemīt prasības nozīme. Deivids Denningers rosina domāt, ka “pravieši brīdina par diviem pārkāpumiem: meklēt kādu citu, izņemot Jahvi, un meklēt Viņu veltīgi.” (Willem A. VanGemeren, ed. *New Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*, 1. sēj., 995. lpp.) .

Īsāk sakot, Kunga meklēšana vienmēr norāda uz attiecību atjaunošanu un patiesas dzīves iegūšanu. Jes. 58:2 sniedz dziļāku ieskatu par Tā Kunga meklēšanu: “Tie izjautā gan Mani ik dienas, it kā tie vēlētos izprast Manus ceļus kā tauta, kas mīl taisnību, kas nav atstājusi sava Dieva patiesību, kas nav noliegusi sava Dieva tiesības un kas prasa no Manis taisnības tiesu un gaida ar nepacietību, ka Dievs tai tuvosies.” (Jes. 58:2)

Atgriezieties pie Kunga!

Jesajas 55. nodaļa sākas ar atklātu ielūgumu tiem, kas ilgojas pēc pestīšanas. Tā ir pieejama ikvienam. Tas ir ielūgums, kas rada radikālas pārmaiņas cilvēka dzīvē, kad saņēmējs pāriet no vienas pestīšanas pieredzes uz otru. Kāpēc šādas izmaiņas ir vajadzīgas? Tas notiek grēka dēļ.

Grāmata skaidri atklāj, ko Dievam nozīmē grēks. Jūdas cerības vēstījums Jesajas grāmatas 40. nodaļā sākas ar teikumu: "Viņa [Jeruzaleme] ir saņēmusi no Tā Kunga rokas dubultā par visiem saviem grēkiem." (Jes. 40:2) Grēks Jesajas grāmatā tiek definēts kā staigāšana tālu prom no Tā Kunga ceļiem. Tā ir dzīve pretstatā Dieva norādījumiem (Jes. 42:24). Citiem vārdiem sakot, grēka dzīves izvēle nozīmē izvēlēties dzīvi atsvešinātībā no Dieva: "Bet jūsu pārkāpumi jūs attālina no jūsu Dieva, un jūsu grēki apslēpj Viņa vaigu no jums, ka Viņš neklausās uz jums." (Jes. 59:2) Tādējādi grēks ir nopietns šķērslis Dieva un cilvēces attiecībās.

Jesajas 55. nodaļā, it īpaši 7. pantā, tiek runāts par to pašu: "Bezdievis lai atstāj savu ceļu un ļaunprātis savas domas un lai atgriežas pie Tā Kunga, ka Tas par viņu apžēlojas, un pie mūsu Dieva, jo Viņš ir bagāts žēlastībā." Šeit "atstāt" nozīmē 'atteikties, aiziet'. Tādējādi tas neietver ideju par cilvēka glābšanu viņa grēkos (vai ar tiem), bet gan no viņa grēkiem.

Ir svarīgi pamanīt tuvās attiecības starp vārdiem "ceļš" (ebreju Bībelē tas nozīmē 'dzīvot') un "domas". 7. panta pirmā daļa palīdz saprast procesu, kas mums jāveic, lai Dievs mums varētu dāvēt atjaunotu dzīvi. Grēka dzīves atmešana ir atgriešanās pie Tā Kunga ceļa. Tieši ceļā pie Kunga grēcinieks pamet savus ceļus un soli pa solim kļūst par jaunu cilvēku, tādējādi iegūstot jaunu dzīvi:

A. "Lai atgriežas pie Tā Kunga,
B. ka Tas par viņu apžēlojas,
A'. un pie mūsu Dieva,
B'. jo Viņš ir bagāts žēlastībā."

III. PRAKSE

1. *Klausieties* vai *dzirdiet* – tie ir darbības vārdi pavēles formā, kurus Bībele bieži izmanto, lai izteiktu Dieva padomu Viņa tautai, izmantojot Viņa vēstnešus. Piemēram, 5. Moz. 4:1 lasām: "Un nu, Israēl, klausies likumus un tiesas, kuras es jums mācu darīt, lai jūs dzīvotu un ienāktu un iemantotu to zemi, ko Tas Kungs, jūsu tēvu Dievs, jums dod." Kāda ir bijusi jūsu pieredze, dzirdot un klausoties Dieva Vārdu?
2. Pārdomājiet šo fragmentu saistībā ar Dieva mīlestību: "Vai vari pieļaut domu, ka nelaimīgajam grēciniekam, kas ilgojas atgriezties un atstāt savus grēkus, Kungs bardzībā neļauj pakrist pie Viņa kājām? Nost ar tādām domām! Nekas tavu dvēseli nevar ievainot vairāk kā tādi uzskati par mūsu Debesu Tēvu. Viņš ienīst grēku, bet mīl grēcinieku, un Viņš Kristus personā atdeva Sevi, lai visi, kas vēlas, tiktu glābti un iemantotu mūžīgo svētlaimi godības valstī. Vai iespējams atrast vēl spēcīgākus, vēl maigākus vārdus par tiem, kādus Viņš izvēlēties Savas mīlestības izteikšanai pret mums? Kungs apliecina: "Vai var māte aizmirst savu zīdaini un neapžēloties par savu miesīgo bērnu? Un, ja pat māte to aizmirstu, Es tevi neaizmirsīšu." (Jesajas 49:15)" (Elena Vaita. *Ceļš pie Kristus*, 54. lpp.) Kā jūs esat pieredzējis/ pieredzējusi Dieva mīlestības realitāti savā dzīvē?
3. Aiciniet klases dalībniekus pārrunāt par piedzīvoto, "meklējot Kungu"!

Tautu ilgas: 13. – 19. MARTS

Bībeles teksts pētījumiem: Jesajas 60. nod.

I. PĀRSKATS

Pravietiskajā žanrā dievišķā atklāsme saistīta ne tikai ar to, kāda nozīme ir pravietojumiem, kuri īstenojas pravieša dzīves laikā, bet arī ar to, kā šie pravietojumi attiecas uz laiku, kas pārsniedz tiešo kontekstu, kurā tie doti. Pravietojuma piepildījums bieži tālu pārsniedz paša pravieša dzīves laiku.

Jesajas 60. nodaļas vēstījums sniegts saistībā ar Jūdejas atjaunošanu pēc atgriešanās no Babilonijas trimdas, taču šo vēstījumu iespējams attiecināt arī uz krāšņo notikumu, kad atpestītie tiks atjaunoti laiku beigās.

Jesajas 60. nodaļa ir viens no optimistiskākajiem grāmatas vēstījumiem. Šajā nodarbībā pētīsim nodaļas pirmos pantus, kā arī dažus Jesajas 61. nodaļas pantus.

Trīs galvenās tēmas, kas pētītas šajā nodarbībā, ir: “Celies, topi apgaismota!”, “Pilsētas spožums”, “Svaidsmais”.

II. KOMENTĀRI

Celies, topi apgaismota!

Nodaļas pirmajā teikumā oriģinālvalodā iekļauti divi sieviešu dzimtes darbības vārdi pavēles izteiksmē: latv. “celies”, “topi apgaismota!”. Šajā teikumā ietverta atsauce uz Jeruzalemi (vārds “pilsēta” arī ebr. val. ir sieviešu dzimtes lietvārds) un tās atjaunošanu nākotnē. Iepriekšējā nodaļā arī atrodamas atsevišķas norādes, kas saistītas ar pavēli “celies”, taču tajās vārds izmantots, lai aprakstītu Jūdas valsts krišanu.

Savukārt Jesajas 60. nodaļā šis vārds, gluži pretēji, ir savienots ar pozitīvu komponentu: “celies, topi apgaismota”. Minētais vārdu savienojums ir Jesajas alūzija² par Ārona svētību 4. Mozus 6:24–26: “TAS KUNGS LAI TEVI SVĒTĪ UN LAI TEVI PASARGĀ! TAS KUNGS LAI APGAISMO SAVU VAIGU PĀR TEVI UN LAI IR TEV ŽĒLĪGS! TAS KUNGS LAI PACEĻ SAVU VAIGU UZ TEVI UN LAI DOD TEV MIERU!”

Šī lūgšana, iespējams, varēja ietekmēt Jesajas grāmatas 60. nodaļu, it īpaši teikumu: “Tas Kungs lai apgaismo Savu vaigu pār tevi.” Saikne starp Ārona svētību 4. Moz. 6:24–26 un Jesajas 60. nodaļu saskatāma, pateicoties viena un tā paša ebreju valodas darbības vārda saknes izmantojumam – “*wr*” (izrunā kā “or”) ‘spīdums’ ir vārds, kas lietots abos tekstos. Liekas, ka Jesaja uz izpirkto Jeruzalemi attiecina piecu Mozus grāmatu svētību, kas pieminēta atsaucē uz Dieva sejas mirdzumu. Saskaņā ar Luisa A. Šekela atziņām sejas mirdzums pauž labvēlību. (Luis A. Schökel. *The Sacred Books: Leviticus, Numbers and Deuteronomy*. Madrid: Ediciones Cristianidad, 1970, 2. sēj., 147. lpp.)

Tādējādi Jesaja mierina Jeruzalemi, izmantojot spožuma, mirdzuma tēlu, bet Jeruzalemei nav pašai sava spožuma. Tai jāsaņem šis mirdzums no avota ārpus sevis. Par šo iegūto mirdzumu, spožumu Jesaja saka: “Tava gaisma ir atnākusi.” (Jes. 60.1, NKJV) Atpestītās Jeruzalemes krāšņā pieredze būs dievišķās labvēlības izpausme.

Pants “Celies, topi apgaismota! Jo tava gaisma nāk, un Tā Kunga godība uzlec pār tevi.” (Jes. 60:1) parāda skaidru paralēlismu, ko saista vienojuma saiklis “un”. Atnākusi gaisma ir Tā Kunga godība, un tieši Viņa godība ir devusi spožumu Jeruzalemei.

² *Alūzija* – stilistiska figūra, kurā kādam dzīves faktam uz analogijas pamata piekārto tēlainu izteicienu; izteiciena pamatā var būt pazīstams vēsturisks notikums, Bībeles notikums vai literārs darbs.

Pilsētas spožums

Bez Ārona slavenās svētības ietekmes uz Jesajas 60. nodaļu šajā nodaļā Jesaju iespaido arī mirdzuma vai spožuma ideja, kas sastopama Mozus tikšanās reizēs ar Kungu. Piemēram, 2. Mozus 34. nodaļā teikts: “Mozus nezināja, no kalna nokāpjot, ka viņa vaiga āda spīdēja, jo viņš bija runājis ar Dievu.” (2. Moz. 34:29)

Spožuma motīvs ir klātesošs arī tad, kad Dievs vada israēliešus tuksneša piedzīvojumu laikā: “Un Tas Kungs viņiem gāja pa priekšu dienā mākoņu stabā, lai tos vadītu pa ceļu, bet naktī uguns stabā, lai ceļš tiem būtu apgaismots dienu un nakti.” (2. Mozus 13:21)

Jes. 60:2 dota vēl viena interesanta paralēle šim 2. Mozus grāmatas gaismas motīvam, lai palīdzētu mums uzzināt par Jeruzalemes krāšņo pieredzi: “Tik tiešām, tumsība apklāj zemi un dziļa krēsla tautas, bet pār tevi uzlec kā saule Tas Kungs, un Viņa godība parādās pār tevi.” No konteksta ir skaidrs, ka teikuma otrajā daļā “zeme” ir paralēle “tautām”, savukārt “Kungs” ir paralēle “Viņa godībai”. Skaidrs, ka vārds “Jahve” (YHWH) un “Viņa godība” ir lietoti pārmaiņus.

Vēstījums ir skaidrs: Dievs sola Jeruzalemei spožu nākotni. Kaut arī Dieva ļaunumu sejās parādās viņu pagātnes cīņu paliekas (Jes. 60:15), “jūsu sēru dienas beigsies” (Jes. 60:20), jo tiks parādīta Tā Kunga godība. Jesaja to raksturo majestātiskos vārdos: “Saule tev vairs nebūs par gaismu dienā un mēness par spīdekli naktī. Tas Kungs būs tava mūžīgā gaisma un tavs Dievs tavs brīnišķīgais greznums.” (Jes. 60:19)

Šī jaunā pieredze nes arī ārkārtēju labklājību: “Un tu zīdīsi tautu pienu, tu mielosies pie ķēniņu krūtīm un atzīsi, ka Es, Tas Kungs, esmu tavs Glābējs un Pestītājs, Jēkaba Varenais.” (Jes. 60:16) Šis jaunais labklājības laikmets ietver arī jaunu kārtību “pilsētā”. “Es darīšu mieru par tavu valdītāju un taisnību par tavu uzraugu.” (Jes. 60:17)

Prieks, pār pasauli un pestīšana ir citas krāšņās Jeruzalemes iezīmes (salīdziniet ar Jes. 60:5, 9, 18). Tās visas nāk no Tā Kunga. Nakts no pamestās pilsētas ir pazudusi. Ir pienākusi jauna diena, un “sauks tevi par Tā Kunga pilsētu, par Israēla Svētā Cīanu.” (Jes. 60:14)

Elena Vaita šajā sakarā raksta: “Celies, topi apgaismota! Jo tava gaisma nāk, un Kunga godība uzlec pār tevi.” (Jes. 60:1) Kristus nāks ar spēku un lielu godu. Viņš nāks pats Savā un Sava Tēva godībā. Šajā ceļā Viņu pavādīs svētie eņģeļi. Kad visa pasaule būs nogrimusi tumsā, svēto mājokļos būs redzama gaisma. Tie satvers Viņa otrās atnākšanas pirmos gaismas starus. No Viņa godības izliesies neaptraipīta gaisma, un Pestītāju Kristu apbrīnos visi, kas Viņam kalpojuši. Ļaunie bēgs, bet Kristus sekotāji līksmosies Viņa klātbūtnē. Tas būs brīdis, kad atpirktie ļaudis saņems savu mantojumu. Tā burtiski piepildīsies Dieva nodoms ar Israēlu, jo Dieva plānus cilvēki nespēj atcelt. Par spīti visām ļaunuma pūlēm Dieva nodoms pastāvīgi tuvojas savam piepildījumam. Tā tas notika abu sašķeltā Israēla valstu vēsturē; un tieši tādi paši būs garīgā Israēla piedzīvojumi šodien.” (“Pravieši un ķēniņi” 720. oriģ. lpp.)

Svaidītais

Galvenā tēma, kas aptver visu 61. nodaļu, ir Mesija, kas nes Savai tautai izpirkšanu un taisnīgumu. Šo nodaļu var iedalīt trīs daļās: 1) pravietojums par nākamo Mesiju un Viņa misiju (1. – 3. pants), 2) Mesijas misijas ietekme vai rezultāts (4. – 9. pants) un 3) slavas dziesma Dievam (10., 11. pants).

“Svaidītais” ir tēma, kas Bībelē atkārtojas vairākkārt. “Svaidīt” nozīmē paņemt cilvēku un nošķirt viņu kādam konkrētam amatam vai misijai. Piemēram, Mozus svaidīja Āronu par augsto priesteri (2. Moz. 40:13); Samuels svaidīja Saulu un Dāvidu kā Israēla ķēniņus (1. Sam.

10:1, 1. Sam. 16:13); Dievs Tēvs svaidīja Kristu ar Svēto Garu (Ps. 45:7, Ap. d. 10:38) (skat. *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, 4. sēj., 317. lpp.). Tekstus Jes. 61:1, 2 Jēzus attiecina uz Sevi kā Svaidīto. Izlasījis šo fragmentu, Viņš saka: “Šodien šis jūsu ausīm dzirdētais raksts ir piepildīts.” (Lūk. 4:21)

Par šo nodaļu Elena Vaita raksta: “Jesajas 61. nodaļa liecina, ka Kristum vajadzēja darīt tieši to darbu, kuru Viņš veica.” (*Laikmetu ilgas*, 458. oriģ. lpp.) Citā savas grāmatas sadaļā Elena Vaita sniedz nelielu informāciju par Jesajas 61. nodaļas izmantošanu, sludinot Nācaretē: “Kad Jēzus sinagogā lasīja pravietojumus, Viņš apstājās pirms pēdējā Mesijas darbu raksturojošā teikuma. Lasot vārdus: “Pasludināt tā Kunga žēlastības gadu”, Viņš izlaida teikuma beigas “un mūsu Dieva atmaksas dienu.” (Jes. 61:2) Tās bija tikpat patiesas kā pravietojuma pirmā daļa, un ar savu klusēšanu Jēzus šo patiesību nenoliedza. Bet šis pēdējais izteiciens bija tas, pie kura patika kavēties klausītājiem un kura piepildīšanos tie ilgojās redzēt. Tie izteica nosodošu spriedumu par pagāniem, neizprazdami, ka viņu pašu vaina ir vēl lielāka. Viņiem pašiem vajadzēja žēlastību, kuru tie nenovēlēja un liedza pagāniem. Tajā dienā, kad Jēzus sinagogā stāvēja viņu vidū, tiem bija izdevība pieņemt Debesu aicinājumu. Tad Tas, kuram “patīk žēlastība” (Mih. 7:8), būtu izglābis viņus no bojāejas, uz kuru tos virzīja viņu grēki.” (*Laikmetu ilgas*, 240., 241. oriģ. lpp.)

III. PRAKSE

1. Dievs vēlas mūs pagodināt Savā Dēlā un atjaunot mūsu kā Viņa valstības bērnu stāvokli. Viņš vēlas, lai, atgriežoties šajā stāvoklī, mēs atspoguļotu Viņa raksturu. Tautām un cilvēkiem ir jāredz Dieva godība caur Viņa tautu. Mēs esam aicināti atspoguļot Tā Kunga godību. Mēs paši neesam gaismā. Mēs varam atspoguļot tikai Tā Kunga gaismu.
Ko jums nozīmē Jēzus vārdi: “Jūs esat pasaules gaismā.” (Mat. 5:14, NKJV)? Kā jūs varat atstarot Viņa gaismu citiem?
2. Izlasiet Lūk. 4:18, 19: “Tā Kunga Gars ir uz Manis, jo Viņš Mani svaidījis sludināt prieka vēsti nabagiem, pasludināt atsvabināšanu cietumniekiem un akliem gaismu, satriektos palaist valā un pasludināt mūsu Kunga žēlastības gadu.” Kādi principi par dalīšanos evaņģēlijā izriet no šiem pantiem?

Planētas Zeme atdzimšana: 20. – 26. MARTS

Bībeles teksts pētījumiem: Jesajas 65., 66. nod.

I. PĀRSKATS

Sākot ar Jesajas 63. nodaļu līdz grāmatas beigām, mēs saņemam Dieva tautas krāšņās nākotnes aprakstu, neskatoties uz to, ka Dieva ļaudis tik bieži pārkāpj derību.

Kā redzam, cilvēki, kas atrodas ārpus Jeruzalemes robežām, ir vieni no tiem, kas nobeigumā veido Dieva tautas grupu. Vēl viena svarīga tēma grāmatas beigās ir Dievs kā Radītājs vai Pārradītājs. Lai gan jaunās debesis un jaunā zeme ir apsolījums ļaudīm, kuri atgriežas no Babilonijas trimdas, laika beigās tam ir arī eshatoloģiskais papildījums.

Trīs galvenās tēmas šajā pētījumā ir: “Vadonis un Glābējs”, “Kunga atpirktie”, “Dievs kā Pārradītājs”.

II. KOMENTĀRI

Vadonis un Glābējs

Jesajas 63. nodaļā sākas jauna sadaļa. Tā iepazīstina ar drosmīgu karotāju, kurš “soļo sava spēka varenībā” un kurš ir “varens glābt” (Jes. 63:1, NASB). Viņa apgērbs ir notraipīts, jo uz drēbēm ir uzšļakstījušās asinis (Jes. 63:3). “Viņš bija viņu Glābējs.” (Jes. 63:8) Līdzīgs tēls redzams Atklāsmes grāmatā: “Viņš tērpiet drēbēs, kas asinīs mērkas, Viņu sauc: Dieva Vārds.” (Atkl. 19:13)

Šajā nodaļā ietvertas citas Glābēja iezīmes: Viņš ir Vadonis, kurš vada Savus ļaudis līdzīgi, kā tas tika darīts Mozus laikā (Jes. 63:12, 13); nodaļas beigās teikts: “Tu, Kungs, esi mūsu Tēvs, mūsu Pestītājs: jau no seniem laikiem tas ir Tavs vārds.” (Jes. 63:16)

Nākamajā nodaļā (Jesajas 64. nod.) tiek atgādināts, ka Dievs ir paveicis “lielus brīnumus”, kas pārsniedz tautas cerības (Jes. 64:3). Tiek arī atkārtoti apgalvots: “Ak, Kungs, tu esi mūsu Tēvs.” (Jes. 64:8, NASB)

Tad Jesajas 65. nodaļā autors iekļauj vēl vienu Dieva rakstura dimensiju. Viņš atklāj Sevi, izmantojot pirmo personu. Viņš apgalvo: “Es ļāvu Sevi meklēt. [...] Es ļāvu atrast Sevi.” (Jes. 65:1, NASB) Saskaņā ar iepriekšējo paziņojumu Jesaja Kungu parāda kā pieejamu Dievu. “Es teicu: “Šeit Es Esmu, šeit Es Esmu!” Es visu dienu Esmu izpletis rokas.” (Jes. 65:1, 2; NASB)

Šajā nodaļā ir aprakstīta vēl kāda ievērojama Dieva īpašība. Viņš ir Tas, kurš nes tiesu un atmaksu uz zemes. “Redzi, Manā priekšā ir rakstīts, un Es nerimšu, kamēr Es nebūšu atmaksājis, tiešām, Es atmaksāšu to viņiem un likšu viņiem to sajukt viņu krūtīs un sirdīs, par jūsu noziegumiem un par jūsu tēvu noziegumiem kopā, tā saka Tas Kungs, jo, tāpēc ka tie kvēpināja uz kalniem un Mani zaimoja uz pakalniem, Es tiem vispirms ielikšu viņu klēpī viņiem pienācīgo algu.” (Jes. 65:6, 7) Tiem, kas “pamet Kungu” (Jes. 65:11), Viņš saka: “jūs Es nododu zobenam” (Jes. 65:12) un “Tas Kungs Dievs jūs nonāvēs” (Jes. 65:15, NASB).

Līdzīgas idejas par Dievu ir izklāstītas Jesajas 66. nodaļā. Pirmkārt, Dievs tiek atklāts kā Visuma augstākais Valdnieks. Tas Kungs saka: “Tā saka Tas Kungs: “Debesis ir Mans tronis, un zeme ir Manu kāju pamesls. Kur būtu tāds nams, ko jūs Man varētu celt, un kur būtu tāda vieta, kas Man derētu par dusas vietu?” (Jes. 66:1) Tas atklāts arī Jes. 6:1–3 redzējumā: “Es redzēju arī To Kungu sēžam tronī.” Tad Viņa balss nāk no tempļa: “.. tā ir Tā Kunga balss, kas atmaksā Saviem ienaidniekiem” (Jes. 66:6; salīdzināt ar Jes. 65:6). Apraksts šeit norāda uz to Dieva ienaidnieku galīgo iznīcināšanu, kuri “izvēlējušies paši savus ceļus” un kuru “dvēselei labpatīk šādas viņu pašu nelietības” (Jes. 66:3).

Jes. 66:15, 16 piedāvā spilgtas galīgās iznīcības detaļas: “Jo redzi, Tas Kungs nāks ar uguni, un Viņa rati drāzīsies kā viesulis, lai izlietu Savas dusmas postījumos un norātu ar uguns liesmām! Jo Tas Kungs tiesās ar uguni visu zemi un ar Savu zobenu visu cilvēci, un daudz būs Tā Kunga nokauto.”

Šķiet, ka tā ir atsauce uz iznīdēšanu, galīgu iznīcināšanu – Kunga galīgo rīcību taisnīgā atribībā pret Viņa ienaidniekiem. Jesaja pabeidz savu grāmatu, norādot uz Kunga ienaidnieku – to, kas pret Viņu sacēlās, – pilnīgu sakāvi. Ir pienākušas beigas, uzvara ir pabeigta: “Viņi izies ārā un skatīs mirušo miesas, kas atkrituši no Manis, jo viņu tārps nemirs, viņu uguns neizdzīsīs un tie būs par biedinājumu visai miesai.” (Jes. 66:24)

Kunga atpirktie

Jesajas 63. nodaļa atklāj, ka Tā Kunga lielajai dienai, Viņa tiesas izpildes dienai, ir divas nozīmīgas sekas: “Jo atmaksas diena Man bija prātā un Mans pestīšanas gads bija atnācis.” (Jes. 63:4) No vienas puses, Viņa tautai tiesas diena būs atpestīšanas diena. No otras puses, tiesa būs atribības diena tiem, kas sacēlušies pret Kungu. Tādējādi mēs pētām dažas iezīmes, kuras šī nodaļa piedāvā saistībā ar izpirktajiem. Šī grupa vienmēr ietver Viņa ļaudis. Pie šiem cilvēkiem pieder arī Ābrahāma laikmeta cilvēki (Jes. 63:7–19). Jes. 63:16 teikts: “Ābrahāms nekā nezina par mums, Israēls mūs nepazīst. Tu, Kungs, esi mūsu Tēvs, mūsu Pestītājs: jau no seniem laikiem tas ir Tavs vārds.” Atsauce uz Ābrahāmu, iespējams, apzīmē Ābrahāma garīgos, kā arī burtiskos pēctečus.

Diemžēl Dieva tauta pārkāpj derību. Viņi ilgstoši turpina grēkot. Jesaja saka: “Mūsu grēki mūs aizrauj kā vējš.” (Jes. 64:6) Līdzīgs Dieva tautas apraksts ir atrodams Jesajas grāmatas pēdējās nodaļās. Viņi ir “stūrgalvīga tauta, kas seko pati savām domām pa nelabu ceļu” (Jes. 65:2). Viņi ir “tauta, kas Mani vienmēr sāpīgi sarūgtina, nesdama Manā priekšā kaujamos upurus dārzos un kvēpināmos upurus uz ķieģeļu altāriem”, kas “darījāt to, kas ļauns Manās acīs, un izraudzījāties to, kas Man nepatīk.” (Jes. 65:3, 12) Šī tēma atkārtojas Jesajas 66. nodaļā: “Kā šie izvēlējušies paši savus ceļus un viņu dvēselei labpatīk šādas viņu pašu nelietības, [...] viņi darīja to, kas ļauns Manās acīs, un izvēlējās to, kas Man nepatīk.” (Jes. 66:3, 4)

Tomēr Kungs raugās uz Savu tautu ar līdzjūtību: “Tā saka Tas Kungs: “Kamēr vīnogu ķekarā vēl ir dzīvības sula, mēdz sacīt: neposti to! Jo tur svētība iekšā. Tāpat Es rīkošos ar Saviem kalpiem, ka Es tos visus nenomaitāju.” (Jes. 65:8)

Darbības vārda pasīva forma (nifāls³) *māšā'* (izrunā kā “maca”, tulkojumā ‘atrasts’) satur uzmanības vērtas teoloģiskas iezīmes. Jaunais vīns (Dieva kalpi) drīz tiks iznīcināti. Taču šķiet, ka Dieva žēlsirdība viņus “atrod”. Viņus saglabā nevis to cienīgums vai uzticība; tā drīzāk ir Dieva žēlsirdība. Nākamais pants uzsver šo pašu domu. Kungs ir tas, kurš radīs “Jēkabam pēcnācējus un Jūdām Mana kalnāja īpašniekus, lai Mani izredzētie to manto un Mani kalpi tur dzīvo.” (Jes. 65:9)

Frāze “Es radīšu” (aktīvā – hifila formā) ir izteikta cēloņsakarībā; tādējādi Dievs joprojām pilda solījumu, saglabājot pēcnācējus, kas nāk no Jēkaba. Ne jau Jēkaba vai Jūdas uzticības dēļ, bet Dieva uzticības dēļ tiek nodrošināta apsoliājuma nepārtrauktība. Saskaņā ar šo derību pēcnācēji spēj iemantot kalnus. Atkal tas viss notiek Dieva žēlsirdības un uzticības dēļ, nevis Viņa tautas darbu dēļ.

³ *Nifāls* – Bībeles ebreju valodā viens no septiņiem galvenajiem darbības vārdu celmiem, ko sauc par בנינים (/binja'nim / binyanim, "konstrukcijas").

Ir interesanti atzīmēt, ka Jēkaba pēcnācēji jeb “Mani kalpi” ir pretstatā vietniekvārdam “jūs”, ar ko domāts Jūda: “Redzi, Mani kalpi gaviļēs savā sirdspriekā, bet jūs brēksit sirdēstos un vaimanāsit izmisumā!” (Jes. 65:14)

Jēkaba pēcnācēji paliks mūžīgi. “Kā jaunās debesis un jaunā zeme, ko Es esmu radījis, pastāvēs Manā priekšā, tā pastāvēs arī jūsu dzimums un jūsu vārds, saka Tas Kungs.” (Jes. 66:22) Šo pašu vārdu *zera*’ (‘sēkla’, ‘pēcnācēji’) Jesaja lieto arī Jes. 65:9 un Jes. 66:22.

Tomēr šai Dieva kalpu jeb Jēkaba pēcnācēju grupai var pievienoties visu tautu ļaudis: “Viņi pasludinās Manu godību pagānu vidū.” (Jes. 66:19) Pievienojušies Israēla bērniem, viņi “nesīs upuri tīrā traukā Tā Kunga namā” (Jes. 66:20). Un Tas Kungs “paņems no viņiem arī priesterus un levītus” (Jes. 66:21). Šis ir paziņojums par izvēlētās Dieva tautas jaunu dimensiju, kas aptver cilvēkus no visas pasaules.

Dievs kā Pārradītājs

Svarīga tēma Jesajas grāmatā ir Dievs kā Radītājs. Šī tēma īpaši uzsvērtā Jesajas 40. nodaļā: “.. mūžīgais Dievs, Tas Kungs, zemes galu Radītājs” (Jes. 40:28) un grāmatas pēdējā daļā. Šķiet, ka Jesaja rāda Dievu kā Radītāju vai Pārradītāju, lai nostiprinātu ideju par Dievu kā Pestītāju. Dievs nav vienkārši radījis šo pasauli un cilvēkus un pēc tam tos aizmirsis. Viņš radīja šo Visumu un cilvēci, bet Viņš ir arī Savu radījumu Uzturētājs un pāri visam – Pestītājs. Tāpēc Tas Kungs saka: “Kā māte iepriecina savus bērnus, tā Es jūs iepriecināšu, un tieši Jeruzalemē jūs kļūsit iepriecināti.” (Jes. 66:13)

Tomēr kādu dienu israēlieši, Dieva tauta, tiek izrauti no savas zemes un aizvesti uz Babilonu trimdā. Viņi tiek šķirti no mīļotās ģimenes, viņu templis tiek iznīcināts, visa manta tiek atņemta, taču Dievs joprojām ir ar viņiem. Dzīvojot Babilonā, daži israēlieši zaudē cerību kādreiz atgriezties Jeruzalemē. Viņi domā, ka Dievs tos uz visiem laikiem ir aizmirsis viņu grēku dēļ (skat. lūgšanu Daniēla 9. nodaļā). Tomēr Dievs ar pravieša Jesajas starpniecību viņiem saka: “Jo redzi, Es radīšu jaunas debesis un jaunu zemi, ka agrākās vairs nepieminēs, un tās nevienam vairs nenāks prātā. Bet priecājieties un līksmojiet vienmēr par to, ko Es radu, jo redzi, Es pārradīšu Jeruzalemi priekam un tās tautu līksmībai.” (Jes. 65:17, 18)

Ja ņemam vērā apsolījumu Tā Kunga tautai Jesajas laikā, tad redzam, ka tas ir apsolījums tautai, kas dodas trimdā. Dievs jau iepriekš viņiem saka: dažus gadus trimdā jūs redzēsiet tikai babiloniešu atmosfēru, tās debesis un zemi, bet es jums radīšu kaut ko jaunu: “Es radu jaunas debesis un jaunu zemi” (Jes. 65:17, NASB). Šī ir 1. Mozus 1. nodaļas valoda. Šeit izmantots pat tas pats darbības vārds *bara*’ (‘radīt’).

Neskatoties uz to, ir kāds interesants variants. 1. Mozus grāmatā darbības vārds ir pagātnes laika formā, tāpēc tas tiek tulkots kā “Dievs radīja”. Tā ir pabeigta darbība. Tomēr Jesajas grāmatas 65. nodaļā *bara*’ ir ebreju darbības vārds divdabja formā, kas nozīmē notiekošu darbību vai atkārtotu darbību. Citiem vārdiem sakot – ja arī jūs zaudēsiet Jeruzalemes debesis un zemi, Es jums radu jeb radīšu jaunas debesis un jaunu zemi. No drupām pacelsies jauna Jeruzaleme. Jūs atgriezīsities, un notiks kas brīnišķīgs, lai “iepriekšējās lietas netiktu pieminētas un neienāktu prātā.” (Jes. 65:17)

Nevar noliegt šī pravietiskā paziņojuma eshatoloģisko dimensiju. Šeit paredzēts papildu piepildījums saistībā ar Atklāsmes 21. nodaļas “jaunajām debesīm” un “jauno zemi”. Ādams un Ieva zaudēja savas debesis un zemi, tāpat kā tas notika vēlāk ar Israēlu. Taču Tas Kungs, Radītājs, ir apsolījis atkal izveidot brīnišķīgu pasauli.

III. PRAKSE

1. Saskaņā ar Jesajas 66. nodaļā teikto, Kungs apgalvo: “Es sapulcināšu visas tautas un mēles, un tās nāks un redzēs Manu godību.” (Jes. 66:18) Ir skaidrs, ka Viņa ticīgie būs arī no citām tautām, ne tikai no Israēla. Kā jūs saistībā ar šo ideju saprotat Jes. 19:25: “Tanī dienā Israēls būs kā trešais kopā ar Ēģipti un Asīriju visai zemei par svētību. Tas Kungs Cebaots tos svētīs, sacīdams: “Svētīta lai ir Ēģipte un Asīrija – Mana tauta, Manu roku darbs, un Israēls – Mans mantojums!” (Jes. 19:24, 25)?
2. Kādas, pēc jūsu domām, būs jaunās debesis un jaunā zeme, ko Dievs mums radīs laiku beigās? Izlasiet Atkl. 21:1, 2 un Atkl. 22:1–5!